…ОРНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-даха жэлээ гарана.

…УРЯАД ҮНЭН

№ 239 (11837)
1968 оной октябриин 10, четверг
сэн 2 мүнгэн

…Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…Э ҺҮН
…АГДАХА

…балшээриин хаһада һү
…ин түлөө дэлгэрһэн мү-
…хабаадаһан Худанай
…малшадай ажалай дүн-
…лаба. Энэ жэлэй 9 һа-
…а соо һү һааха түсэбөө
…гадна, 2357 центнер
… тушаажа, 3 кварта-
…сэб 105 процент дүүр-
…на-Аралай гүүртынхид
…роо түрүүлбэ. Зунай
… соо эндэхи һаалишад
…гээр 780 литр һү үнеэн
…гаа. Энэнь нёдондо зу-
…уу гаран литрээр ехэ
…варталай дүнгөөр үнеэн
…10 литр һү һааһан Дор-
…лов, 1483 литр һаа-
…на Дашиева, 1412 литр
…мбу Бабуев совхозой
…й дунда түрүүлнэ.
…5 центнер һү гүрэндэ
…лэйнгээ түсэб ноябриин
…дар болотор дүүргэхэб-
…гын үедэ үнеэн бүри-
… килограмм һү һаахын
…эржэ байһан мүрысөөн-
…лсажа, ехэ һү абахын
… арга боломжонуудаа
…,— гэжэ тус фермые
… Д. Жимбеев хөөрэнэ.
… һаалишадай үбэлжэл-
…дэ һү ехээр абажа бай-
…ыгүй. Совхозой механи-
…жахынгаа адууһа мал-
…урахэ таряа байгша он-
…абанхай. 3400 центнер
…гуртын һаалишад бороо
…улангүй бэлдэжэ абаа.
… түрүүшын үдэрһөө
…анхай үнеэд буйлуулаг-
…а эдинэ.

Д. БАДМАЕВ.

…ЙЙ ЛИТЕРАТУРА БА
…ВЫН ДОЛООН ХОНОГ

…ЭЭТЭ
…ЛГАНУУД—
…ТАДА

… эндэ Буряадай литера-
…искусствын заншалта до-
… эхилээ.

… аймагай ажалшад, хө-
…тэ хүндэтэ айлшадаа
…унаар угтаһан байна.
…ной эхилхын бүри урда
…Соёлой байшангай фойе
…эн олоороо суглараад,
…мдхэгдэһэн уран зураа-
…рүүдэл выставкэ хаража
… Тэдэнэртэ уран зураа-
…ЛАДНИКОВ, С. РИНЧИ-
…ОСКАЛЕВ гэгшэд хөөрэ-
…э. Мүн эндэ Буряа-
… зохёолшод А. БАЛЬБУ-
… БАДАЕВ, Ц-Ж. ЖИМ-
…В. ПЕТОНОВ болон бусад
…таа автографуудаа бэ-

…оор үдэшын 8 час боло-
…ай байшангай ехэ зал соо
… литература ба искусст-
…олоон хоногой Хяагтын
… эхилһэнэй баярай суг-
…лээ.

… нээхэдээ КПСС-эй
… райкомой нэгэдэхи секре
…. Елизов иигэжэ хэлэбэ:

…агаймнай ажалшад энэ
…эрнүүдые үнинэй хүлеэ-
…дэнэр В. И. Ленинэй тү-
…100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ
… социалис мүрысөөндэ
…он, ажалай үндэр түй-
…рүүлээ гээшэ. Энэ баатар
…аймнай бүри дүтэ танил-
…ай хүсэнэбди, таанадые
…хэндэ халуунаар угтаха.
…адай АССР-эй культурын
…рэй орлогшо Г. П. МИРО-
…уран зохёолшо А. БАЛЬБУ-
…ран зураашa Г. МОСКАЛЕВ,
…тор Д. АЮШЕЕВ гэгшэд
…й үгэ хэлэжэ, оперо ба ба-
…атрай артистнууд ехэ кон-
…гуулба.

…ЭЛДЭР тус театрайхид
… станцида, зураашад
… байшанда уулзалгануудые
…

… Ленинэй түрэһөөр 100
…һэнэй ойдо зорюулаг-
…эргэгдэһэн Буряадай ли-
…ра ба искусствын долоон
… хабаадаһан түлөөлэгшэ-
…тын аймагай ажалшад
…ар угтана.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 1250 КИЛОГРАММ ҺҮ ҺААХЫН ТҮЛӨӨ!

МАНАЙШЬЕ ҺААЛИШАД ГЭЭГДЭХЭГҮЙ

Манай совхозой һаалиин фермэнүүдтэ зунай дүрбэн һарада хэгдэһэн ажалай дүн эдэ үдэрнүүдтэ согсологдожо, һаалишад, малшадай урда шэнэ зорилгонууд табигдана. Үнгэрэгшэ зундаа һаалишаднай нилээд урагшатайгаар ажаллаа гээшэ. Илангаяа Калинишнын, Хяагтын-Адагай фермэнүүд һү һааляа дээшэлүүлһэн.

Байгша оной үнгэрһэн 9 һарын туршада Калинишнын фермын коллектив үнеэн бүриһөө 1551 литр, тэрэ тоодо зунай дүрбэн һарада — 895 литр һү һаажа шадаа. Зундаа һү ехээр һаахын түлөө аша үрэтэйгөөр тэмсэһэнэй ашаар совхознай гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь гурбан һараар урид бэелүүлһэн. Бүхыдөө түсэбэй ёһоор 10500 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаха байбал, октябриин 1-нэй байдалаар тэрэнээ 11 мянган центнертэ хүргөөбди. Тиигэжэ жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 1700 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулха зорилготойбди.

Калинишнын фермын түрүү һаалишад Николай Овсянкин, Мария Прохорова гэгшэд үнеэн бүриһөө 2100—2200 гаран литр һү һаанхай. Мүн Хяагтын Адагай фермын — Карима Юсупзянова, Харанхын фермын һаалишад — Б. Буянтуева, М. Ранжурова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1600—1700 гаран литр һү абаад байна. Бүхы совхоз доторнай энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1417 литр һүн һаагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой бүхы отделенинүүдтэ малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Һаалишад, малшад гаднаһаа туһаламжа хүлеэнгүйгөөр малайнгаа үбэлэй байра дулаална сэбэрлэнэ. Малай үбэлжэхэ газарта үбһэ тэжээл зөөгдэнэ. Калинишнын отделенидэ энэ жэл үнеэдэй шэнэ байра баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа.

Урда жэлнүүдтэ октябрь һарада һү һаалиин доошолдог байһые хараада абажа, энэ жэл үнеэдээ һайса эдеэлүүлхэ, оролдосотойгоор һааха эрилтэ һаалишадта табигдаа. Үнеэдтэ таряа талханай зүйл эһээжэ үгэхынгөө хажуугаар үшөө турнепс эдюулэгдэнэ. Харанхын фермын үнеэдтэ силос үгтэжэ захалаа. Юуб гэхэдэ, энэ жэл 6 мянга гаран тонно силос бэлдэгдэв гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо нилээд ехээр дарагдаһан байна. Мүн үбһэн энэ жэлдэ 20 мянган центнер бэлэдхэгдэхэ байбал, 46 мянган центнертэ хүргэгдөө.

Үнеэдээ уянда байлгажа эдеэлүүлдэг болоһоной ашаар октябрь һарын эхинһээ хойшо һү һаали нэмэжэ захалба.

Республикын газетэнүүдтэ толилогдоһон Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой, Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад, малшадай бэшэгтэй танилсаад байхадаа манайшье совхозой һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд ерэхэ үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1250 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Иимэ зорилго урдаа табижа, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга боломжонууд ажахыдамнай бии. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд һаалишадайнгаа ажалые зүбөөр эмхидхэхэ арга боломжонуудаа элсүүлхэ хэрэгтэнь туһалха уялгатай байһанаа һайса мэдэнэ.

Ф. КУШНАРЕВ,
Погранична совхозой директор,
П. ДАШИЕВ,
совхозой главна зоотехник.
Хяагта.

Долгор Очировна Цыдыпова хори гаран жэлдэ һаалишанаар ажаллаад, һүүлэй хорёод жэлдэ Бургаастайн һаалиин фермые даажа ябана. Энэ урагшаа һанаатай, ажалша бэрхэ коммунист эхэнэрэй хүтэлбэрилдэг фермэ Сэлэнгынгээ аймаг дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ходо эрхимлэжэ ябадаг.

Химнын совхозой Бургаастайн һү һаалиин фермын коллектив үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ зунайхиһаа дутуугүй һү һааха гэһэн үүсхэл гаргаад, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлээ һэн. Мүн зунай һаранuудта һү ехээр һааха мүрысөөндэ оролсожо, үнгэрһэн дүрбэн һарын туршада үнеэн бүриһөө 1162 килограмм һү һаажа шадаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдээ үбэлэйнь байрада оруулжа, хүсэд рационой ёһоор эдеэлүүлжэ, һү шэмыень баһал зунайхиһаа дутуугүйгөөр дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табинхай. Тингэжэ эдэбхитэй бэрхэ коммунист В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтаха хүсэлтэй.

Зураг дээрэ: Д. О. Цыдыпова.
А. БОРИСОВАЙ фото.

ИИСЭНГЫНХИД ИЛАБА

Хүхэ ногооной шэмэтэйдэ үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэ бүри 1000 граммаар нэмээе гэжэ республикынгаа малшадые уряалһан Нарһатын совхозойхидой үүсхэлээр Яруунын аймагай ажахынуудай малшад социалис ёһоор мүрысэн ажаллажа эхилээ һэн. Эреэн түглэ Хүшэгөөрэйнгөө эдин уужам бэлшээри ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, адууһа малаа тобир тарган болгожо шадаһан Иисэнгын совхозой малшад аймагайнгаа ажахынуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ илажа гараба.

Июниин эхеэр 748 хашараг, бүрүү холын бэлшээридэ туужа гараһан Цыденжап Ешеев, Бадмажап Шойдагбаев, Чимит Шагдаров, Хандажап Гомбоева, Цыжидма Шоенова гэгшэд совхоз дотороо дүршэл ехэтэй малшад гэжэ суутай юм. Найдабари ехэтэй эдэ малшад харууһалжа байһан үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхын 1004 граммаар нэмээжэ шадаа. Бэлшээридэ гаргагдаһан 748 толгой малынь 100 үдэрэй турша соо 748 центнер нэмэлтэ мяха үгөө. Гүрэндэ тушаагдажа байһан эдэ малынь гансал тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ,
«Улаан Туяа» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

СОШОРДОМО ДОХЁО

ОНЬҺОНОЙ ОРОНДО ҮРГЭБШЭ

Зунай хаһада үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл үгтөөшьегүй һаань, Анаагай совхозой түб тосхоной фермын һаалишад һара бүридэ ажалаараа шалгаржа байгаа. Бэлэдхэлэй пунктнуудта гашалантаагүй, һайн шанартай һүн тушаагдадаг һэн. Тус фермын һаалишад, мал адуулагшад ехэ уялгануудые абаһан байгаа.

Теэд намарай саг үзэгдэбэ. Бэлшээриин ногоон хагдаржа муудаа. Зундаа үдэр һүнигүй адуулагдадаг үнеэдынь гансал үдэртөө бэлшээридэ гаргагдадаг болоо. Тиигэжэ һү һаалинь үдэр бүхэн хорожо захалһан, сентябрь һарын эхеэр сүүдхэдэ хамта 860 килограмм һаагдадаг байбал, тэрэ һарын хуушаар 600 килограммдаа ороо бшуу.

— Намар боложо, үнеэднай хожоржол байна,—гэжэ хэлсэхэ хүнүүд мүнөө олошоронхой. Теэд бэлшээриин үбһэ ногооной шэмэеэ алдаад байхада, һаамхай үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл хэрэгтэй болоо гэжэ һаалишад хэлсэдэг болоһоншье байгаа. Үдэртөө үнеэдэй ашаг шэмые хаража, литр һүн бүридэ 200 грамм концентрат үгтэхэ аад, тэрэньшье таһалдадаг болобо.

Фермын олон үнеэдынь тугаллаа. Гэбэшье һаалинь нэмэнэгүй. Иимэ байдалда ороод байхадань, фермын һаалишадта хэншье туһалнагүй гэхэдэ алдуу болохогүй. Энэ фермэдэ тэжээл буйлуулха арга байна. Тэрэнь мүнөө хэрэглэгдэнэгүй. Таряа хуряалга дүүрэжэ, поли дээгүүр үнеэдые бэлшээхэдэ болохол. Отделениин хүтэлбэрилэгшэд фермынгээ ажалые зүбөөр эмхидхэхэ тушаа анхарнагүй. Совхозой хүтэлбэрилэгшэд: «фермын үнеэдые шэнэ байрада оруулхамнай» гэжэ һанаагаа амараад байдаг.

Үнеэдэй шэнэ байрын һайниинньшье һайн. Теэд тэрэ байрын досоо һаалишадай ажал хүнгэлхэ оньһон арганууд хэрэглэгдэхээр. Тиигээл һаань, һүн ехээр һаагдаха, тэрэнэй өөрынь үнэ сэн хямдарха жэшээтэй ха юм. Үбэлэй газаа ороод байхада, баригдажа байһан байрань үшөөл бүтээдүй. Оройнь хушагдаагүй, үүдэ сонхонуудынь табигдаагүй байдаг. Фермынгээ дутуу дунданууды харaад, эндэхи һаалишад: «дахин лэ мүнөө жэлдэ үнеэдтэ үгтэхэ тэжээлые үргэбшөөр зөөжэ зобохомнай бэзэ» гэлсэдэгшье байха.

Энээн тушаа хэмжээ абалтай.

Г. МИХАЙЛОВ.
Хори.

ҺҮҮЛЭЙ ҺОНИН

БОЛЗОРҺОО УРИД

РЯЗАНСКА ОБЛАСТИИН хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө мүрысэн, хартаабхаа эмхитэй һайнаар хуряажа абаад, тэрэнииe гүрэндэ худалдаха түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ.

Бэлэдхэлэй пунктнуудта, городууд ба промышленна центрнүүдтэ 415 мянган тонно хартаабха тушааһан, эльгээһэн байна.

Гүрэндэ хартаабха худалдалга үргэлжэлһөөр.

ОРОНОЙ БИБЛИОТЕКАРЬНУУДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Советскэ Союз дэлхэй дээрэхи эгээн олон уншагшадтай орон гэжэ тон зүб нэрлэгдэдэг. 115 миллион шахуу уншагшадтай 370 мянган совет библиотекэнүүдтэ номой маша ехэ һан баялиг—2,5 миллиард том сугларанхай.

Манай орон доторхи библиотекын хэрэгэй үндэһэ һуурииe В. И. Ленин табиһан юм. Ном гээшэ арад түмэниие хүмүүжүүлэн болбосоруулха хэрэгтэ тон шухала үүргэ дүүргэдэг ехэ хүсэн гэжэ Владимир Ильич тоолодог байгаа. Ленинэй заабариин үндэһөөр, Совет засагай жэлнүүдтэ хүн зониие, эрдэм наука ба үйлэдбэриие ном һударааp хангаха социалис шэнэ гүрим бии боложо, хүгжэн дэлгэрһэн түүхэтэй.

СССР-эй Культурын министерствын дэргэдэ библиотекын асуудалнуудые шэнжэлэн шиидхэдэг соведэй гэшүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн ойртожо байһантай дашарамдуулан, энэ гайхамшаг һайндэрэй бэлэдхэлтэй холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула октябриин 8-да XIV пленумээ зарлаа. Энээндэ хабаадагшад «Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо уламжалан соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй дүүргэхэ зорилгонууд тухай КПСС-эй ЦК-гай Пропагандын таһагай хэлтэсые даагша В. Г. Синицынэй элидхэл шагнаба. СССР-эй Культурын министерствын библиотечнэ главна инспекциин начальник В. В. Серов В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо библиотекэнүүдэй ямар бэлэдхэл хэжэ байһан тухай элидхээ.

(ТАСС).

КУБЫН АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

Кубада сүлөөрэлгын тэмсэлэй эхилһээр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Москва хотын олониитын суглаан Журналистнуудай түбэй байшан соо болоо.

СССР-эй Түүхэшэдэй национальна комитедэй түрүүлэгшэ академик А. А. Губер элидхэл хэбэ.

Кубын Республикын хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура эрхилжэ байһан этигэмжэтэ Роберт Павон Тамайо суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, бэеэ дааһан байдалтай болохын, боогоолшолго болюулхын түлөө арбан жэлэй дайнай, Кубын түүхэдэ «агуу ехэ дайн» гэжэ нэрэшэһэн тэмсэлэй гол шатанууд тухай тодорхойгоор хөөрөөд, испан колонизаторнуудта, хожомынь американ империалистнуудта ба тэдэнэй табималнуудта эсэргүүсэн тэмсэһэн тэндэхи баатарнуудай нэрэ солые дурдаа.

Роберт Павон Тамайо Кубын, Советскэ Союзай арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ, марксизм-ленинизмын хүндэлэлдэ, социализм болон коммунизмын хүндэлэлдэ юрөөл табяад үгэеэ дүүргэбэ.

(ТАСС).

ҮХЭРНҮҮДЭЭ ОЛООР ШАХАН ТАРГАЛУУЛАЯ

Зунай бэлшээриин хаһа үнгэржэ, аймаг, ажахы бүхэндэ мал адуулагшадай хүдэлмэриин дүн согсологдожо байна. Зундаа үхэрнүүдээ сүүдхын килограмм-килограммаар нэмээхэ гэһэн үүсхэл гаргаһан Яруунын аймагай Нарһатын совхозой түрүү малшад хэлэһэн үгэдөө хүрэһэн тухайгаа элидхэбэ. Эндэхи суута үхэршэн Нимбу Эрдынеевич Будажабэ даалгагдаһан үхэрнүүдээ хүбшын хүхэ ногоондо бэлшээжэ, зуун үдэрэй туршада үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэдэ 1029 граммаар нэмээжэ шадаа. Мүн энэ совхозой бэрхэ малшан Петр Архипович Белобородов зундаа үхэр бүхэнөө сүүдхэдэ 1025 граммаар таргалуулһан байха юм. Үүсхэл гаргагшадһаа дутуугүй һайнаар хүдэлһэн үхэршэд хаа хаанагүй олон.

Үхэршэдэйл оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар Ахын, Прибайкалиин аймагуудай ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб гурбан һараар урид бэелүүлһэн байна бшуу. Тэрэшэлэн Түнхэнэй, Улаан-Үдын, Кабанскын аймагуудай колхоз, совхозууд тарган, һайн мал олоор гүрэндөө тушаана.

Теэд мүнөө түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарха саг бэшэ. Республикамнай гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб арайхан гэжэ 78 процент дүүргээд байна. Зэдын, Захааминай, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта энэ түсэбэй дүүргэлтэ бүри доогуур.

Гүрэндэ мяха тушааха энэ жэлэй түсэбые, мүн ерэхэ жэлэй түрүүшын кварталай даалгабариие һайнаар дүүргэхын тула намарай болон үбэлэй эхин һаранuудта үхэрнүүдээ һайнаар, түргэн зуура шахан таргалуулха шухала болоно. Тиимэһээ ойрын 2—3 һарын туршада республикын колхоз, совхозуудта адагынь 45—50 мянган үхэр шахан таргалуулха эрилтэ табигдана.

Байгша ондо республикын олонхи ажахынууд үбһэ, силос урда урдынхиһаа нилээд ехэ бэлэдхэжэ абаһан байна. Мүн һүүлэй жэлнүүдтэ Яруунын совхозой малшадай жэшээгээр октябрь—январь һаранuудта мал шахан таргалуулха тусхай дулаан байранууд олон газарта шэнээр бодхоогдоо. Энэ ушарта байгша оной дүрбэдэхи, ерэхэ жэлэй нэгэдэхи кварталнуудта гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдые бүхыдэнь һайнаар шахан таргалуулха арга боломжонууд ажахы бүхэндэ тооной бии. Имагтал энэ шухала хүдэлмэриие оролдосотойгоор эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Үхэрнүүдые шахан таргалуулха хүдэлмэри мүнөө үедэ хэр эмхидхэгдэнэ гээшэб? Үшөөл хангалтагүй байһаар гэжэ тэмдэглэмээр. Харин урдынхидаал адли энэ талаар Яруунын аймагай совхозууд һайн жэшээ харуулна. Яруунын совхоз үбэлдөө гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдээ бүри сентябрь һарада илгажа, түсгаар эдеэлүүлгэ, харууһалгада табяаһэн. Эндэ 460 үхэр илгагдажа, тусхай байрада оруулагдаад, буйлуулагдаһан тэжээл эдюулэгдэжэ захалаа. Мүнөө үедэ шахамал үхэр бүхэндэ сүүдхэдэ 1 килограмм аарса, 3 килограмм таряа талханай зүйл, 2 килограмм үбһэ, 2 килограмм зелёнко, 1 килограмм буйлуулһан һоёромо үгэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ тус совхоздо үшөө 150 үхэр шахан таргалуулгада табигдаха юм. Иимэ харууһалга, эдеэлүүлгэ дээрэ байһан шахамалнууд сүүдхэдээ килограмм хүрэтэр нэмэнэ.

Энэ жэл Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үхэрнүүд олоороо шахан таргалуулагдажа байна. Декабрь, январь һаранuудта гүрэндэ тушаагдаха 427 хашараг илгагдажа, зелёнко, таряа талханай зүйл, бардаа гэхэ мэтэ тэжээл дээрэ табигданхай. Мүн энэ аймагай бусад колхозуудта шахамалнуудай гүүртэнүүд эмхидхэгдэнхэй.

Гүрэндэ худалдагдаха бүрүү, хашарагуудые шахан таргалуулгада табиха хүдэлмэри Түнхэнэй, Кабанскын аймагуудай ажахынуудта, Зэдын аймагай Ториин совхоздо муу бэшээр эмхидхэгдэнэ.

Тиигэбэшье энэ шухала хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон ушарна. Мүнөө хүрэтэр Хяагтын, Хориин, Хэжэнгын, Сэлэнгын аймагуудай олонхи ажахынуудта үбэлдөө гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүд бүхыдөө илгагдажа, түсгаар гүүртэнүүд эмхидхэгдээдүй байһаар. Зарим газарта тиимэ гүүртэнүүд бии болгогдобошье, һайнаар, тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлэгдэнэгүй, тэжээлынь буйлуулагдангүйгөөр, белок, каротинай талаар хүсэлдүүлэгдэнгүйгөөр үгтэнэ. Энээн дээрэһээ боложо шахамалнуудынь өөдэтэй таргалнагүй бшуу.

Урда жэлнүүдтэл адли олохон ажахынууд шахамалнуудта тусхай дулаан байра түхеэрнэгүй, тэдэнээ газаа досоогуур эдеэлүүлдэг байһаар. Тиигэжэ тэдэ ажахынууд үбэлэй хүйтэнэй ерэхэдэ малайнгаа бэе халаахын тула нилээд ехэ тэжээл хиидэ хаяхань ха юм. Иимэ хайша хэрэг ябадалые байгша ондо дабтажа болохогүй.

Шахамалнуудые байлгаха тусхай дулаан байра, буйлуулһан тэжээл оньһон аргаар хэжэ үгэхэ түхеэрэлгэтэйгөөр бүтээхэ арга боломжонууд хаа хаанагүй бии. Имагтал эдэбхи үүсхэл хэрэгтэй. Захааминай аймагай ажахынууд шахамалнуудые байлгажа эдеэлүүлхын тула хуушан байрануудые тааруулжа үгэнэ.

Үхэрнүүдые үбэлдөө түргэн зуура шахан таргалуулхада экономическа талаараа аша үрэ ехэтэй байһыень түрүүшүүл гэршэлжэ үгэнэ. Яруунын совхозой түрүү малшад шахамалнуудта рационой ёһоор тэжээл үгэжэ, тэдэндэ үшөө аарса нэмэжэ эдеэлүүлхэдэнь, үхэрнүүд сүүдхэдээ килограмм хүрэтэр, килограммһаа дээшэ таргалдаг байшоо. Намартаа тус бүридөө 2,5 центнер татажа байһан хашараг, бүрүүнүүд декабрь-январь һаранuудта гурбан центнерһээ холо үлүү шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдана.

Колхоз, совхозуудай зооветеринарна мэргэжэлтэд шахан таргалуулагдахаар табигдаһан үхэрнүүдые сүүдхэдэ килограмм хүрэтэр нэмээхээр рацион зохёожо, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдохо уялгатай. Илангаяа шахамал үхэрнүүдые олон газарта бэшэ, харин нэгэ газарта суглуулжа, тэдэниие буйлуулагдаһан, һайн шанартай тэжээлээр хангаха шухала.

Үбһэ тэжээлэй, малай байрын хэды ехэ хэрэгтэй байбашье, мал таргалуулха хэрэг малшадай хүсэл оролдолгоор шиидхэгдэхэ байһаниинь элитэ. Тиимэһээ энэ шухала хүдэлмэридэ эдэбхитэй, ажалша бэрхэ хүнүүдые табижа, тэдэндэ али болохоор туһалха, ажалайнь түлөөһые малай шэгнүүрэй нэмэлтын зэргээр тогтоохо ушартай болоно.

Колхоз, совхозуудай партийна организацинууд малшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, дүнгүүдыень һара бүри согсолжо, түрүүшүүлые али болохоор урмашуулха зэргэтэй.

РЕВОЛЮЦИИН БААТАР ТУХАЙ

Ленинэй эхэдэ зорюулжа буряад уран зохёолшо Чимит-Рэгзэн Намжиловай бэшэһэн шэнэ поэмэ ород хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараа. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой болотор шүлэглэмэл ямар зохёолнууд хэблэгдэхэб? ТАСС-ай корреспондентын энэ асуудалда Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Исай Калашников иигэжэ харюусаба:

— Манай үргэн дэлгэр Совет ороной арад бүхэндэ сэрын дуунууд бии байдаг. Гэбэшье, В. И. Ленинэй образ бүхы литераторнуудые зоригжуулна. Николай Дамдинов «Минии багша Ленин» гэһэн поэмэ бэшэжэ дүүргэв. Энэнь «Бабушкин хэлэнэ» гэһэн бүлэгтэй юм. Владимир Ильичэй эрхим шаби Иван Бабушкинай Шэтэдэхи зэбсэгтэ восстаниие хүтэлбэрилһэн, 1905 оной үйлэ хэрэгүүд тухай тэрээн дотороо дурдана.

Дамба Жалсараев мүн лэ Ленинэдэ зорюулагдаһан, баатар тухай поэмэ-үльгэр зохёожо дүүргэв. Поэт Цэдэн Галсанов «Ленин тухай бодолнууд» гэһэн шүлэгүүдэй согсоолбори хэблүүлэн гаргахаар бэлдэнхэй.

Эдэ зохёолнууд ород хэлэн дээрэ оршуулагдаха юм.

(ТАСС).

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН ФЕДЕРАЦИИН ХАНДАЛГА БЭШЭГ

ПРАГА. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин секретариат ВФП-гэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 23 жэлэй ойтой дашарамдуулан, бүхы дэлхэйн профсоюзууд болон ажалшадта хандаһан ВФП-гэй бэшэгые октябриин 8-да Прага хотодо тунхаглаа.

Мүнөө сагай профсоюзна хүдэлөөнэй үмэнэхи бүхы орёо асуудалнуудта ВФП харюусалгатайгаар хандана. Һанал бодолой нэгэдэл хангалга ажалшадай ашаг туһын түлөө тэмсэлдэ тон шухала байна гэжэ батаар ойлгоод, анхан тогтохоһоо хойшо баримталжа байдаг гол ёһонуудаа хүтэлбэри болгон, өөрынгөө зэргые улам бэхижүүлхэ, бүхы дэлхэй дээрэхи профсоюзна хүсэнүүдэй бата нэгэдэл түйлаха гэжэ ВФП оролдоно, оролдохошье байха гээд хандалга бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Хани барисаан улам бэхижэнэ

КЫЗЫЛ. (ТАСС). Совет-монгол хани барисаанай һара Түвын Автономито Республикада эхилбэ. Энээниие совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй нютагай таһаг эмхидхээ.

Аха дүү монгол арадай социалис түйлалтанууд тухай лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд предприяти, барилга, колхоз болон совхозуудта болоно.

ГҮНЗЭГЫГӨӨР, ОРОЛДОСОТОЙГООР ШУДАЛ

«...Партийна организацинууд В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо бэлдэхэдээ, бүхы коммунистнуудай марксистско-ленинскэ эрдэм болбосорол дээшэлүүлхэ, революционно теоришие үргэн олон коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй гүнзэгыгөөр шудалха хүдэлмэри улам һайжаруулха ёһотой».

«Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолһоо».

Республикын городуудаар партийна һуралсалай шэнэ жэл октябриин 1-һээ эхилбэ. Энэ хуудаһанда Сэлэнгын аймагай Гусиноозерск хотодо коммунистнуудай һуралсажа эхилһэн тушаа хэлэгдэнэ.

ГОЛ АНХАРАЛДАМНАЙ БАЙХА

КПСС-эй ЦК-гай шиидхэбэреэр партийна гэгээрэлэй шэнэ гуримда орогдоһоор үни удаан саг үнгэрөөгүй. Зүгөөр эдэ жэлнүүдэй һуралсалай дүнгүүд коммунистнуудай марксистско-ленинскэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь шэнэ системын тон таарамжатай байһаниинь элирүүлээ. Марксизм-ленинизмын теоретическэ асуудалнууд коммунистнуудай ажал хүдэлмэритэйнь, шиидхэжэ байһан зорилгонуудтайнь нягтаар холбогдодог болоо.

Һуралсалай ээлжээтэ жэлэй үнгэрхэдэ, партийна организацинуудаар коммунистнуудай һуралсалай дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг, тэдэнэй марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ үзэгдэһэн дутагдалнууд элирүүлэгдэжэ, усадхаха тушаань тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдадаг болоо. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ КПСС-эй райкомой бюро дээрэ XX партсъездын нэрэмжэтэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай парткомууд тоосожо, коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ ёһын тэдысэ хандаһанайнь түлөө парткомуудай секретарьнар нүхэд В. Д. Николаев, Н. Б. Очиров гэгшэдтэ шангаар заагдаһан юм.

Үнгэрһэн жэлдэ районой партийна организацида 13 эхин политһургуулинууд (2—3-дахи жэлээ хүдэлһэн), марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 57 һургуули, 7 теоретическэ семинар хүдэлһэн байна. Хамта дээрээ 2034 һурагша, тэрэ тоодо 1598 коммунист һуралсажа гараа.

Һүүлшын дүн гаргаха хэшээлнүүдэй үнгэргэгдэхэдэ һурагшадай ехэнхи хубинь һайн бэлэдхэлтэй, түсэбөөр хараалагдаһан материалнуудаа анхарал оролдосотойгоор шудалжа гараһан байһанаа харуулаа.

Энэмнай юрэ болоһон ушар бэшэ. Коммунистнуудай һуралсал тухай асуудал, зарим нүхэдэй тоосоон партийна суглаан дээрэ, парткомой болон партбюронуудай заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байһан.

КПСС-эй райком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг политһургуули болон теоретическэ семинарнуудай хүдэлмэрие үдэр бүриин хиналтада абаһан, шалгажа үзэдэг байгаа. Хэшээлнүүдтэнь КПСС-эй райкомой гэшүүд, райкомой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд байлсажа, һанамжа, дурадхалаа дуулгадаг, хэрэгтэй сагтань сэхэ хэмжээ абадаг байгаа бшуу.

Политһургуулинуудай хэшээлэйнь идейно-теоретическэ хэмжээн пропагандистнуудай бэлэдхэлһээ гол түлэб дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Үнгэрһэн жэлдэ 102 пропагандистнарай 66-ниинь дээдэ, бусадынь хүсэд бэшэ дээдэ, дунда эрдэмтэй нүхэд байһан. Олониинь пропагандистын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болоһон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд юм. Тэрэ тоодо колхозой түрүүлэгшэнэр Б. Б. Шагдыров, А. Н. Чимитцыренов, һургуулиин директорнүүд В. Р. Еременко, В. И. Корытов, шахтоуправлениин инженернүүд Л. Г. Гурулев, В. М. Горлов, Р. Р. Балхияров, А. М. Хаймович, Д. Л. Дарханов, В. В. Захаров болон бусадые нэрлэжэ болоно.

Эдэ нүхэднай энэ жэлдэшье пропагандистаар ажаллаха юм. Зариманиинь түрүүшынгээ хэшээл үнгэргөөд байна.

Пропагандистнуудые шэлэн олоод лэ хүдэлмэреэ хизаарлажа болохогүй гээшэ. Тэдэнтэй һуралсал эмхидхэхэ, методическа туһаламжа үзүүлжэ байха хэрэгтэй. Үнгэрһэн жэлдэ хэдэн семинар үнгэргэгдэһэн, аймагай «Улаан Сэлэнгэ» газетэдэ хэдэн «Пропагандистын хуудаһан» толилогдоһон байгаа. Мүн зарим политһургуулинуудаар нээмэл хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ, пропагандистнар уригдадаг һэн.

Гэхэтэй хамта энэ асуудалаар болодог КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ бага бэшэ дутагдалнуудшье элирүүлэгдэдэг бэлэй. Зарим һургуулинуудта һурагшадайнь эрдэм бэлэдхэл адли бэшэ байжа, пропагандистнуудта номоо заахадань бэрхэшээлтэй байгаа. Түрүүшын хэшээлнүүдтэ зарим пропагандистнууд өөһэдөө хүсэд бэлдэнгүй ерэһэн, олон һурагшадшье байгаагүй.

Эдэ дутагдалнууд һуралсалай шэнэ жэлдэ дабтагдахагүй бэзэ гэжэ һанагдана.

Байгша ондо аймаг доторнай 21 эхин политһургуули, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 69 һургуули (1—4-дэхи жэлээ хүдэлхэ), теоретическэ 12 семинар ажаллаха юм. Һурагшадаар, пропагандистнуудаар булта бүридхэгдэнхэй. Тиихэдээ эрдэм номойнь, юрэнхы бэлэдхэлэйнь хэмжээн хараада абагдаһан байна.

Мүнөө КПСС-эй райкомдо пропагандистнуудай һуралсал эмхидхэхэ тусхай түсэб зохёогдонхой. Тиихэдээ тэдэнэрэй хүдэлмэридэ олоной анхарал хандуулха, хүн зондо хүндэтэй болгохо зорилго табигдана. Түрүүшын алхам энээн тушаа хэгдэнхэй. Һуралсалай жэлэй дүүрэһэн сасуу пропагандистын үдэр үнгэргэжэ, эрхим нүхэд КПСС-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байгаа. 1969—1970 онуудта ажал хүдэлмэридөө шалгарһан пропагандистнарые ленинскэ газарнуудаар, манай оронои городуудаар аяншалгада эльгээхэбди. Гаргашыень колхоз, совхозууд, предприятинууд дааха юм.

Гадна партиин райкомдо эрхим пропагандистнуудай дүй дүршэл тухай брошюра бэлдэгдэжэ байна.

Һуралсалай шэнэ жэл манай аймагта эхилэнхэй. Октябриин 1-дэ аймагай промышленна бүхы предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар байгуулагдаһан политһургуулинуудта түрүүшынь хэшээл боложо үнгэрбэ. Аймагай партийна эдэбхитэд байлсаа. Урда тээнь пропагандистнуудые райкомдо суглуулжа, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, захяа заабари үгэһэн байгаабди. Түрүүшын хэшээлнүүд хаа хаанагүй эмхитэйгээр үнгэрөө гэжэ хэлэлтэй. Эндэ имагтал эмхидхэлэй асуудал шиидхэгдээд дүүрээ бэшэ, харин программаар хараалагдаһан ээлжээтэ темэнүүдээ үзэжэ ороһон байна.

Гусиноозерск городой нэгэдэхи дунда һургуулида 4-дэхи жэлээ хүдэлжэ байһан марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулиин хэшээл һонирхолтой байба. «Капитализмһаа социализмда орохо үе» гэһэн темээр пропагандист Анна Петровна Тенетова суглаарагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Схемэ, диаграммануудые, республикын ажабайдал дээрэһээ тоо, баримтануудые хэрэглэхэдэнь хөөрөөниинь һонирхолтой болоһон, һурагшадыньшье олон асуудалнуудые табиһан байна.

Тэрэшэлэн пропагандистнар А. М. Хаймович, Е. Д. Бильдуев болон бусад хэшээлнүүдээ эмхитэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэһэн байха юм.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой дүтэлжэ байна. Ойрын хоёр жэлдэ партийна гэгээрэлэй системэдэ В. И. Ленинэй һургаал шудалха хэрэгтэ гол анхарал хандуулха байнабди. Ленинэй үзэл сурталаар, тэрэнэй ажабайдалай, ажал ябуулгын жэшээ дээрэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна пропагандын шухала зорилго болоно. Энэ жэлдэ хүдэлжэ эхилһэн теоретическэ 12 семинарта В. И. Ленинэй зохёолнууд гүнзэгыгөөр шудалагдаха юм. Тиигэжэ манай кадрнууд ленинизмын асуудалнуудаар өөһэдынгөө эрдэм болбосорол дээшэлүүлхэһээ гадна, ажалшадай дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха арга шадалаа арьбадхаха болоно бшуу.

Марксизм-ленинизм шудалха гол аргануудай нэгэн гэбэл, коммунистнуудай өөһэдөө бэеэ даагаад һуралсаха арга болоно. Энэ хэрэгтэ горитойхон анхарал хандуулагдаха.

XX партсъездын, Карл Марксын, Ленинэй, Тельманэй нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозуудай, Сэлэнгын, Химнын совхозуудай, Галуута-Нуурай шахтоуправлениин парткомуудай дэргэдэ нийтын гуримаар хүдэлхэ партийна кабинедүүд байгуулагданхай. В. И. Ленинэй зохёолнууд, политическэ бусад литература бии.

Зүгөөр харуулан ойлгуулха зүйлнүүд, техническэ хэрэгсэл (проекционно аппарат, диафильм гэхэ мэтэ) байхагүй, республикын магазинуудаар худалдажа абахын аргагүй. Энээн тушаа КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһаг, республикын худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд анхаралаа табиха бэзэ гэжэ найдагдана.

Һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Энэ шухала хэрэг манай партийна организацинуудай анхаралда саашадаашье байха.

К. ЛУБСАНДОРЖИЕВ,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь.

ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛ

Галуута-Нуурай шахтёрнуудай Соёлой ордон. Октябриин 1-нэй үдэшын 5 час болоодүй байхада, гартаа ном, тетрадь бариһан хүнүүд ниишэ һубарилдаба.

Ордоной фойе соо энеэдэн, зугаа замханагүй.

— Капитализм тухай мартаа бэзэш даа, али үгы гү?—гээд үндэрхэн залуу хүбүүн нүгөөдүүлһээ асууна хэбэртэй.

— Харин өөрөөл мартаһан байжа болохош. Һүүлшын хэшээл һанана гүш? Ямархан асуудал бэлэй даа,—гээд наадална.

Удангүйгөөр ордоной лекционно залда 2/5-дахи шахтын коммунистнар—гол түлэб горно мастернууд, участогуудай начальнигууд—хамта 20 хүн сугларжа, һуралсалай жэлэй түрүүшын хэшээл эхилбэ.

Эндэ һурагшад дүрбэдэхи жэлээ марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха байгаа юм. Байгша ондо социализмын политическэ экономиин асуудалнуудые шудалха.

Пропагандист Василий Михайлович Горлов үнгэрһэн жэлдэ хэшээлээ ямар асуудал дээрэ таһалдуулһанаа тобшохоноор һануулжа, һуралсалай энэ жэлдэ үзэхэ программатай танилсуулаад, түрүүшын темээр хөөрэлдөөгөө эхилнэ.

Темэнь—«Капитализмһаа социализмда орохо үе» гэһэн юрэнхы гаршагтай.

Пропагандистын хөөрөөе эндэ найруулан бэшэжэ, уншагшадай анхарал бариһанай хэрэггүй гэжэ һананабди. Тобшохоноор хэлэбэл, хөөрөөнь методическа талаараа зүбөөр зохёогдоһон, нютагай, республикын тэрэ үеын эрхэ байдалһаа абтаһан олон жэшээнүүд хэрэглэгдэжэ, һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Һурагшадшье һонирхожо, хэлэн асуудалнуудые һураба. Жэшээлхэдэ, Монголой Арадай Республикын феодализмһаа социализмда орожо байһан тухай, Чехословакида боложо байһан үйлэ хэрэг тухай гэхэ мэтэ.

Час хахад тухай хэшээлынь үргэлжэлжэ дүүрэбэ. Ерэхэ хэшээлдэ ямар асуудалнуудаар хөөрэлдэхэ тухайгаа хэлсэбэ. Шахтоуправлениин парткомой секретарь нүхэр П. И. Медведев һуралсалай энэ жэлдэ коммунистнуудай умэнэ байһан зорилгонууд тухай тобшохоноор тоггожо, һайнаар һуралсахые, марксизм-ленинизм гүнзэгыгөөр шудалхыень хүсэбэ.

Энэ үдэр шахтоуправлениин партийна организацида эмхидхэгдэһэн 11 политһургуулида түрүүшын хэшээл боложо үнгэрбэ. Үглөөдэрынь түрүүшын дүнгөөр хөөрэлдөөн парткомдо болоо.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. М. Горлов хэшээл үнгэргэжэ байна.

БЭРХЭ, ШАДАМАР...

Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуули Галуута-Нуурай шахтоуправленидэ байгуулагдаһаар дүрбэн жэл боложо байна. Энэ һургуулида пропагандистаар Арон Моисеевич Хаймович томилогдоһон юм. Үнгэрһэн жэлдэ КПСС-эй түүхэ шудалжа үзөөд, политическэ экономидо ороһон байна. «Капиталис байгуулалта» гэһэн асуудалаар хэшээл боложо, һуралсалай үнгэрһэн жэл дүүрээ бэлэй.

Мүнөө «Социализм ба коммунизм» гэһэн темээр түрүүшын хэшээл болоо.

Нүхэр Хаймовичой хүтэлбэрилдэг һургуулида шахтоуправлениин гол мэргэжэлтэд, таһагуудые даагшанар һуралсана бшуу. Булта дунда, дээдэ эрдэмтэйнүүд, политическэ бэлэдхэлээрээ хэнһээшье дутахагүй.

Иимэ зонуудта ном заахын тула өөрөө олон юумэ мэдэ[...] бэлэдхэлтэй байха зэрг[...] Моисеевич эдэ бүгэдые [...] дэдэг. Маркс, Энгельс[...] зохёолнуудые шудалдаг. [...] өөрын библиотекэ бии.

Пропагандист Арон М[...]чэй дүй дүршэл дээрэ [...]коор тогтолтой. Ерэхэ хэ[...] ямар асуудал тухай хөөр[...] һурагшадтаа эртээнһээ д[...] заримдань али нэгэн асу[...] элидхэл, мэдээсэл хэхыен[...]ри үгэдэг. Һурагшадай[...] конспект, реферат шалг[...] бурууень хэлэжэ, зааж[...] заншалтай.

Хэшээл бүхэндөө харуу[...]гуулха зүйлнүүдые—карт[...], диаграмма гэхэ мэтые [...] хэрэглэдэг. Олонхи һураг[...] пагандистын даабараар [...] бэлдэдэг юм.

Ээлжээтэ хэшээлдээ бэл[...] пропагандист программаа[...] даһан литератураһаа гадна[...], Ленинэй зохёолнуудтай, [...] правительствын абаһан [...]бэри, тогтоолнуудтай тани[...] хэрэгтэй тоо болон бари[...]дые буулгажа абадаг бай[...].

Арон Моисеевич Хаймо[...]ной эрхим пропагандист[...] нэгэн гээшэ.

Д. ЦЫДЫ[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. М. [...]вич ээлжээтэ хэшээлээ үн[...] байна.

О. МОРЕНЕЦЭЙ ф[...]

ХҮНДЭТЭЙ ДААБАРИ БА МЭРГЭЖ[...]

Галуута-Нуурай ТЭЦ-эй партийна организаци намайе пропагандистаар томилһон юм. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуули даалгаа бэлэй. Үнгэрһэн жэлдэ КПСС-эй түүхэ үзөөбди. Энэ жэлдэшье тэрэнээ үргэлжэлүүлхэ болонобди. Түрүүшын хэшээл октябриин 1-дэ болоожо үнгэрөө.

Өөрынгөө дүй дүршэл тухай гэхэ юм гү, али ажал хүдэлмэри тухайгаа хэдэн үгөөр хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Һуралсалай программа хүдэлмэридэмни шухала зүйл болодог. Зүгөөр тэрэнээ хараад лэ хизаарлахын аргагүй. Али нэгэн асуудалаар парти болон правительствын абаһан шиидхэбэри, тогтоолнуудтай танилсаха, һурагшадтаа ойлгуулжа, хөөрэжэ үгэхэ хэрэгтэй бологдодог.

Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлдэ Агуу Октябриин социалис революциин 50 жэл тухай КПСС-эй ЦК-гай Тезисүүдээр, «Социализмын агууехэ илалтын 50 жэл» гэһэн Л. И. Брежневэй элидхэлээр тусхай хэшээлнүүд үнгэргэгдэһэн байгаа.

Дүй дүршэл дээрэһээ хаража үзэхэдэ, имагтал һуралсалай программаар хизаарлахын аргагүй. Мүнөөнэй һурагшадай эрилтэнь, һонирхохо юумэниинь ехэ. Тиимэ дээрэһээ хэшээл бүхэндөө манай орон дотор, мүн хилын саана болоожо байһан һонин тухай тобшохоноор хөөрэлдэхэ баатай болохош. Заатагүй өөрөө хэлэжэ үгэхэ бэшэ, энэ хэрэгтэ һурагшадые өөһэдынь хабаадуулхаш.

Хэшээл бүхэнөө һонирхолтойгоор, һурагшадта ашатай үрэтэйгөөр үнгэргэхын тула оролдохо хэрэгтэй. Энээнэй тула өөрөө хэшээл бүхэндөө һайнаар бэлдэхэш. Программаар заагдаһан номһоо гадна, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалдагби, республикын, районой, мүн коллективэйнгээ ажабайдалһаа жэшээнүүдые, тоо, баримтануудые олоожо абаха хэрэг гарадаг.

Хөөрэлдөөгөө шадажа хэхэ хэрэгтэй. Географическа карта, схемэ, фото-зурагуудые, плакадуудые хэрэглэхэдэ һурагшад һонирходог, хөөрөөешни анхаралтайгаар шагнадаг, олон асуудалнуудые табидаг гээшэ. Диафильмнүүдые хэрэглэхэдэ хэшээл бүри һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Һуралсалай үнгэрһэн жэлэй һүүлэй хэшээлнүүдтэ «Москва—манай ороной ниислэл», «Кремлиин түүхэтэ памятнигууд» гэһэн үнгэтэ фильмүүдые хараһан байнабди.

Минии хүтэлбэрилдэг һургуулида экономистнар, үйлэдбэриин таһагай инженернүүд, тоо бүридхэгшэд һуралсадаг юм. Марксизм-ленинизмын теори шудалхаһаа гадна, манай һурагшад нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Ажал хүдэлмэридөөшье оролдосотойгоор хандадаг, түсэб даабариин дүүргэлтын түлөө һанаагаа зободог. Политическэ һуралсалнай намдашье, минии нүхэдтэшье имагтал эрдэм номоо дээшэлүүлхэһээ гадна, мүн өөһэдынгөө ажалай удха шанарые ойлгожо абахадамнай туһална гэжэ һуралсагша А. В. Черняков хөөрөө һэн.

Хэшээл дээрэ һурагшаднай зарим асуудалнуудаар лекци уншадаг юм. Тэдэнэй тоодо [...] чальник Д. И. Калаши[...], [...]тер А. Ф. Гонтов, [...] А. А. Шадрина болон [...] нээлэй үедэ болодог [...] лэ эдэбхитэйгээр хаб[...] нүхэдые нэрлэбэл о[...] дээрээ эрхимүүд дээрэ [...] дог коммунис ажалай [...] М. И. Волошин, В. Г. [...] К. Н. Нечаев, В. И. [...] Г. М. Ситников гэгш[...] хые ехэ оролдодог, хөө[...] хадаш конспект бэшэдэ[...] һан зохёолнуудые шуда[...]

Энэ жэлдэ хэшээлнай [...] гурба дахин үнгэргэгдах[...] лэгдэнхэй. 35 хүн һур[...] Түрүүшын хэшээлдэ [...] байгаа. Партийна пр[...] тын хүндэтэ даабарие[...] хын тула бүхы хүсэ шаг[...] дэм мэргэжэлээ элсүүл[...]

И. Р[...]

Галуута-Нуурай [...] партийна орга[...] марксизм-ленинизмын [...] һуури шудалха һург[...] пропаг[...]

ҺАНАЛАА ТАБИЖА ҺУРАЛСАХА

Политическэ гэгээрэлэй шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэ манай шахтоуправлениин партком, эхин партийна организацинууд ехэхэн анхаралаа хандуулһан байна.

Нэн түрүүндэ дүй дүршэлтэй, эрдэм номойнгоо талаар һайн бэлэдхэлтэй нүхэдые пропагандистаар томилбобди. Тэдэнэй дунда шахта, уурхайнуудай хүтэлбэрилэгшэд, шахтоуправлениин таһагуудые даагшанар бии. Эрдэмэйнь талаар абажа үзэбэл, хахадынь шахуу дээдэ, бусадынь дунда эрдэмтэйнүүд. Бултадаа һүүлэй жэлнүүдтэ пропагандистаар хүдэлжэ байһан, дүй дүршэлтэй болоһон зонууд.

Гэбэшье пропагандистнарай өөһэдынь һуралсал тухай манай партком мартанагүй. Политическэ экономи, философи зааха 6 пропагандистнар КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай зарлаһан семинарнуудта энэ зундаа һуралсаа. Бэшэ пропагандистнарнай партиин райкомой үнгэргэһэн семинарта һуралсажа гараа.

Гадна үнгэрһэн жэлдэ хэдэ дахин нээмэл хэшээлнүүдые хэжэ, пропагандистнууд бэе бэедээ ябалсажа, дүй дүршэлөө андалдадаг байһан.

Ажал хүдэлмэридөө анхаралтайгаар хандажа, нүхэдтөө хүндэтэй болоһон пропагандистнар гэбэл: нүхэд А. М. Хаймович, В. В. Захаров, Л. Г. Гурулев, Е. Д. Бильдуев болон бусад болоно. Хэдэн жэлэй туршада коммунистнуудай политическэ һуралсалые хүтэлбэрилжэ, дүй дүршэлөөр баян, эрдэм бэлигээ хододоо дээшэлүүлжэ байдаг нүхэд юм.

Пропагандистнуудта саг үргэлжэ методическа туһаламжа үзүүлхэ, коммунистнуудай һуралсалые хинан шалгажа байха зорилгоор парткомой дэргэдэ тусхай методическа совет байгуулагданхай. Үни удаан жэлдэ пропагандистаар хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон нүхэд, жэшээлхэдэ, Василий Иванович Бадашкеев, Петр Иванович Орехов болон бусад энэ советдэ оролсоно. Тэдэнэр кружок болон политһургуулинуудай хэшээлдэ ошожо, лекци болон хөөрэлдөөнүүдыень шагнадаг, өөһэдынгөө сэгнэлтэ, зүбшэл дурадхалаа үгэдэг, пропагандистнуудтай үнэн сэдьхэлээрээ хөөрэлдэдэг юм. Һүүлээрнь парткомдо ерэжэ, ажаглалтаа дуулгадаг, дутагдалнуудые элирүүлбэл усадхаха тушаань ямар хэмжээ абалтайб гэжэ өөһэдынгөө дурадхалнуудые дуулгадаг, хэлэдэг гээшэ.

Политическэ һургуули, кружок, теоретическэ семинарнуудай һурагшадые зүбөөр бүридхэхэ хэрэгтэ манай партийна организацинууд, партком горитой анхарал хандуулдаг. Коммунистнуудай эрдэм номынь, юрэнхы политическэ бэлэдхэлынь, эдэбхи үүсхэлынь хараадаа абалсажа, хаана һуралсахынь шиидхэдэг байнабди. Арга бэшэ өөһэдтэйнь хөөрэлдэжэ, зүбшөөлынь абахаш.

Зүгөөр имагтал коммунистнуудые политическэ һуралсалда хабаадуулна бэшэбди. Цех, шахта, участогуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ уялгатай. Ушарынь гэбэл, тэдэнэр гансахан түсэб даабариин дүүргэлтын түлөө харюусаха бэшэ, мүн коллективэйнгээ хүмүүжэлгын түлөө харюусалгатай зонууд ха юм. Хүниие хүмүүжүүлхэ гэбэл өөрөө һуралсаха, олон юумэ мэдэхэ хэрэгтэй.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээхэнэ партийна организацинуудаар суглаанууд болоожо, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Хаана, ямар һургуулида һуралсахаяа, үнгэрһэн жэлдэ ямар дутагдалнуудай байһан, тэдэниие ямар аргаар усадхаха тушаа дурадхал, һанамжануудаа коммунистнар хэлсэһэн, зүбшэһэн байгаа.

218 коммунист манай партийна организацида бии юм. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха 11 һургуули эмхидхэгдэнхэй. Табан һургуулинь хоёрдохи жэлээ, дүрбэниинь дүрбэдэхи жэлээ хүдэлхэ юм. Гадна шахтоуправлениин [...]рилхы хүдэлмэрилэгшэд [...] дээдэ эрдэмтэйнүүд) т[...] семинарта политическэ [...] асуудалнуудые шудалха [...]

Тиигэжэ коммунистну[...]тадаа тооной политическ[...] да хабаадалсана. Бэеэ [...] ралсагшад һара бүридэ [...] абажа, үзэһэн, шудалһан [...] тоосохо юм. Консультанти[...] логдонхой.

Политһургуули бүхэн [...] гэргэхэ тусхай каб[...] харуулан ойлгуулха зүй[...] танхай. Тэрэшэлэн профес[...] лиотекэдэ һуралсалда хэр[...] мүүдшье олон.

Октябриин 1-дэ бүхы [...] гуулинуудаар түрүүши[...] нүүд болоожо үнгэрбэ. Пар[...] шүүд хэшээлнүүдтэнь б[...]

Коммунистнуудай п[...] һуралсалда дутагдалнууд [...] гэжэ бидэнэр мэдэрнэбди. [...] хэшээлдэ зарим нүхэд [...] Пропагандистнаршье бүл[...] шээлдээ һайса бэлдээгүй [...]

Эдэ бүгэдэ тухай ехэ[...]дөөн парткомой заседани [...] Саашадаа коммунистнууд[...] ралсал парткомой анхара[...]доо байха.

П. МЕДВ[...]
Галуута-Ну[...]
шахтоуправлениин п[...] се[...]

«ҺУРАҺАН—ДАЛАЙ, ҺУРААГҮЙ—БАЛАЙ»

№ 2/5-дахи шахтада участогай начальнигаар хүдэлдэг хүм. Минии мэдэлдэ олон хүдэлмэришэд ажалладаг. Мүнөөнэймнай хүдэлмэришэд урдынхида адли үзэг бэшэг мэдэхэгүй зонууд бэшэ ха юм. Уулзажа хөөрэлдэхэдэшни, шамһаа элдэб асуудал һураха, наука болон техникын туйлалтануудаар һонирхохо, ажал хүдэлмэри тухайгаа үнэн зүрхэнһөө хөөрэжэ байха.

Би ноён хүн гээшэб, минии захиралтые хүн болгон хойшоо харангүй дүүргэхэ юм гэжэ һанаад ябаха саг мүнөө болинхой. Тиимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэ бүхэн (коммунист гү, али партийнабэшэ нүхэр гү—илгаагүй) политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ, партийна гэгээрэлэй системэдэ байгуулагдаһан али нэгэн кружок, политһургуули, семинарта һуралсаха ёһотой гэһэн манай шахтоуправлениин парткомой шиидхэбэрие тон зүб дээрэ тооложо ябагшаб. Нюугаад ялалайб, сэхыень хэлэбэл, хүтэлбэрилхы тушаалда ябаха һанаатай болобол, хүн зонтой хүдэлжэ, хүн зониие хүмүүжүүлжэ шадаха хэрэгтэй. «Биб», гээд ябабал, бирахагүйт.

Өөр дээрээ абажа хэлэбэл, тусхай дунда эрдэмтэйб. 1953 онһоо Галуута-Нуурай шахта дээрэ ажалланаб. Ажалаа мэдэхэб, эрдэмтэйб гэжэ бэедээ этигэхын аргагүй. Багша Ленинэй заадагай ёһоор һураха, үшөөл һураха хэрэгтэй ха юм. Сагай эрилтэшье иимэ болонхой. Марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулида дүрбэдэхи жэлээ һуража байнаб. КПСС-эй түүхэ шудалаабди, мүнөө социализмын политическэ экономи үзэнэбди.

Үзэһэн, мэдэжэ абаһан юумэмни минии ажал хэрэгтэ ехээр туһална, энээн тушаа худалаар хэлэнэ бэшэб. Хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэхэдөө энэ тэрэ юумые мэдэхэ, заа зуухан [...]лонхойш. Тэдэнэршье [...] ойлгохо, энэ хүмнай [...] гэжэ мэдэхэ. Һурагты, [...]моо, мэргэжэл шадабар[...] лүүлэгты гэжэ эрилтэ [...] амар.

«Һураһан—далай, һу[раагүй—] балай» гэжэ буряад зон [...] сэдэггүй байгаа ха юм.

К. ЦЫБ[...]
Галуута-Нуурай шахт[...] ленинин № 2/5 [...] участогай нача[...] марксизм-ленинизмы[н] [...] һуури шудалха һург[...]

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 100 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

НОВОСИБИРСК—СИБИРИИН ИНДУСТРИИН, НАУКЫН, СОЁЛОЙ ТҮБ

Новосибирскын түмэр замай вокзалай нюур талада ...ри улаан мрамораар хэhэн дурасхаалай самбар ха...атай байдаг. Тэрээн дээрэ нимэ үгэнүүд hиилээтэй:

«1897 оной мартда эндэ, Обь станци дээрэ, Сибириин ...лэлгэдэ ошожо ябахадаа, Владимир Ильич Ленин ту...рэ hэн... Хотын түүхэдэхи энэ дурасхаалта ушарые си...бирягууд мартадаггүй. Транссибириин магистралиие ба...риха үедэ тужа тайгын гүн соо төөришэhэн тосхон ...байhанаа, Новосибирск дала гаран жэлэй туршада дэл...хэй дээрэхи томо хотонуудай нэгэн, Сибирь гэжэ нэрэтэй ...совет үргэн дэлгэр хизаарай индустриин, наукын, соёлой ...түб болоо юм.

-Миллион зонтой хото боло...тула Новосибирскдэ орой...нойн жэл хэрэгтэй байба,— КПСС-эй Новосибирскэ город...комитедэй нэгэдэхи секре...тарь Александр Филатов АПН-эй ...корреспондентдэ хөөрэбэ.—Энэ гэ...мэгүй байhан аал, СССР-эй ...зүүнтэхи томо промышленна ...болоо. hүүлэй арбан жэл ...эм наукын талаар дэлхэй ...эй томо гэгшын түбүүдэй нэ...гэн болобо. Сибириие эршэмтэй ...ёhоор ашаглаhанай эсэстэ ...түргэн ургалта түйлагдаа...

Ленинэй үүсхэлээр, тэрэнэй заабаряар Сибириие ашаглалга Совет засагай түрүүшын жэлнүүдhээ эхилhэн байдаг. Энэ гайхамшаг баян хизаарые Владимир Ильич Шушенскда гурбан жэл сүлэлгэдэ байхадаа hайса шэнжэлhэн юм. Советскэ Союзда Сибириин тон ехэ удха шанартай байhые уридшалан заагаа hэн. Манай орон дотор абажа харахада, Сибирьтэхи барилганууд ехэл түргөөр хэгдэнэ. Ой тайгын гүн соо hая нээгдэhэн газар соохи шэнэ ашагта малтамалнуудай шадар ажахын томо томо комплекснууд бии болоно, электростанцинууд ба энергетическэ системэнүүд, модо болбосоруулха комбинадууд, нефть болон газопроводууд, уурхайнууд ба руднитууд, шэнэ хото городууд баригдана. Эдэ бүхы хүдэлмэридэ Новосибирскын заводууд, научна эмхи зургаанууд, проектнэ институдууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Үнгэрhэн арбан жэлэй туршада манай промышленна үйлэдбэриин хэмжээн гурба дахин, промышленностьдахи ажалай бүтээсэ 73 процентээр ехэ болоо. Энэ үе соо Новосибирскдэ томо промышленна арбан предприяти хүдэлжэ эхилээ, зуу гара мянган шэнэ байрануудта совет хүнүүд зөөжэ ороо.

Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ой тэмдэглэхэ гэжэ бүхы оронтойгоо хамта бэлдэжэ байнабди. Индустриие хүгжөөлгэ утаа ехэ удха шанартай гэжэ Владимир Ильич хэлэдэг бэлэй. Ажалаа научна ёhоор эмхидхэхэ хэрэг нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэри болон захиргаа hайжаруулха, техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ хүдэлмэри мүнөө городой олон предприятинуудта эдэбхитэйгээр хэгдэнэ. Ажаллаха арга боломжо hайжаруулхын, городто ажаhуудаг хүнүүдэй амаралта болон ажаhуудал hайжаруулхын тула ехэ юумэн хэгдэнэ.

Социалис мүрысөөн ехэ удха шанартай гэжэ Ленин тоолодог бэлэй. Мүрысөөн гээшэ ажалда шэнэ ёhоор хандадаг болгохо хүсэтэ зэбсэг мүн гэдэг hэн. Ленинэй энэ захяа заабари бэелүүлэн, городой партийна комитет болон профсоюзууд предприяти болон эмхи зургаануудта ажалай эдэбхи үүсхэл бадаргаха гэжэ ехээр оролдоно. Вальцовщигууд Степан Анохин Тимофей Петров хоёрой үүсхэлээр металлургическа заводто ленинскэ ажалай вахта эхилээ. Химическэ заводой коллектив заводоо ехэ болбосоронгы предприяти болгохо гэжэ шиидээ. Тиигэхын тула үйлэдбэриин технологиие нарижуулан hайжаруулха, хүдэлмэришэдэй ажаллаха арга бүри hайн болгохо хэмжээнүүдые абана. Ленинэй ойн үдэр болотор энэ завод хүдэлмэришэдэй байха юhэн дабхар гэр барижа дүүргэхэ юм.

Новосибирскын барилгашад ехэ түсэбтэй. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ой хүрэтэр 30 мянган байра, 11 шэнэ hургуули, хүүгэдэй саадуудые бариха, областной шэнэ больницын түрүүшын ээлжээе ашаглалгада үгэхэ түсэбтэй. Үбэлэй циркын байшан барижа дүүргэгдэхэ, соёлой гурбан ордон, тамаралгын хоёр бассейн, табан кинотеатр барижа дүүргэгдэхэ байна. Ленинэй түрэhэн үдэр болотор новосибириинхидэй хүсөөр городой хэдэн районуудта шэнэ парк, саадууд түхеэрэгдэхэ, үйлсэнүүд ногоорууларгдаха. Мянга табан зуун хүнэй нэгэн доро амарха байратай амаралтын гэрнүүд, пансионадууд, нэгэ үдэрэй санаторинууд, санын болон агнууриин баазанууд Новосибирск шадар 1970 оной апрель болотор нээгдэхэ юм.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо уран зохёолшод, уран зураашад, актёрнууд бэлдэнэ. Залуухан Ленинэй сүлэлтэдэ гаража ябахадаа тогтоhон, тайга соохи «Обь станци» тосхондо тэрэ үеэр ажаhууhан арбан хүн бүхэнэй нэгэниинь лэ үзэт бэшэг мэдэхэ байhан юм. Мүнөөнэй Новосибирск СССР-эй соёлой ехэ түбүүдэй нэгэн болонхой. Эндэ 200 hургуули, 15 вуз, 6 театр бии. Манай балетнэ труппа ехэ амжалтатайгаар хилын саанахи олон оронуудта ябажа ерээ. Городой номой хэблэл жэл бүхэндэ дүрбэ миллион хүрэтэр том ном хэблэн гаргана. Орон соо мэдээжэ болоhон «Сибириин галнууд» гэжэ литературно-уран hайханай журнал хэблэгдэдэг. Залуу Ленинэй Сибириин сүлэлгэдэ байхадаа бүтээhэн революционно ажал хэрэгүүд тухай Афанасий Копteловой «Ехэ үүсхэл», «Дүлэн соробхилно» гэhэн номууд анха түрүүн энэ журналда тунхаглагдаhан байдаг. «Саянай хормойдо» гэhэн гурбадахи номынь бэшэгдээ. Ленин тухай роман-трилоги СССР-эй арадуудай хэлэнүүд дээрэ оршуулагдаа, хилын саана хэблэгдээ. Владимир Ильичэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо энэ ном Москвада, Баруун Сибириин номой хэблэлээр гаргагдаха.

Новосибирскын уран зохёолшо, юрист Вениамин Шалачинов нилээд ехэ шэнжэлхы хүдэлмэри хэhэнэй удаа, «Хамгаалта Ульяновта даалгагдаа» гэhэн повесть бэшээ.

Владимир Ильичэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан бүхэсоюзна выставкэдэ Новосибирскын уран зураашад бэлдэжэ байна. Хүдэлмэришэдэй клубуудта, соёлой байшангуудта, «Знание» бүлгэмэй лекторинуудта амаралтын үдэрэй ленинскэ уншалтанууд эмхидхэгдэнэ. Академик Андрей Трофимук, профессор Георгий Мигиренко, СССР-эй Наукануудай академиин Сибирьтэхи отделениин бусад эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд эдэ лекторинуудта хабаадана. Предприятинууд, hургуулинууд, институдуудта «Ленинэй музейнүүд» нээгдэнэ. Городой олон библиотекэ Ленин тухай бэшэгдэhэн эрхим номуудай выставкануудые эмхидхэхээр бэлдэжэ байнхай. Ленинэй байhан, ябаhан газарнуудаар аяншалга эмхидхэгдэнэ. Ильичые мэдэхэ үнинэй большевигүүдтэй уулзалганууд болоно.

«Обь станци» гэжэ тосхоноор Ильичэй сүлэлгэдэ ошожо ябахада, түмэр замай деподо түрүүшын марксис кружок hаяа эмхидхэгдэжэ байhан юм. Мүнөө Новосибирскын партийна организаци 70000 коммунисттай. Ленинэй зуун жэлэй ойн дүтэлжэ байхадань, Советскэ Союзай Коммунис партида абыт гэhэн гүйлтатай мэдүүлгэнүүд олон ороно. Партида ороггшодой дунда Ленинэй хүтэлбэреэр революци хэлсэгшэдэй, Октябриин түйлалтануудые хамгаалагшадай, түрүүшын табан жэлнүүдэй барилгануудта хабаадаhан хүнүүдэй үхибүүд, ашанар, залуу сибирягууд олон.

(АПН).

...ААДХАГДАҺАН ЭРИД ХЭМЖЭЭНҮҮД

...ээй гэшүүд бэшэ, хүдөө...жалшадай хубиингаа мэдэл...дэхи малай тоо СССР-эй ...ой Соведэй Президиумэй ...ной ноябриин 13-най Ука...зоор хизаарлагдоhон гээшэ. ...уулиин хэр зэргэ сахигда...гүйе хинаха ябадал нюта...гай зургаанууддай, арадай ...хинагшадай комитедэй бүлэгүүдэй ...болоно.

...мэдэлдэ байhан малай ...hонордохохо, үлүү га...хаар, хони үсөөрүүлжэ, ...нь оруулгаха хүдэлмэри ...Хориин аймагта ябуулаг...байна. Энээниие эмхитэй ...р, нютагай эдэбхитэдэй ...хабаадалгатайгаар үнгэр...тула аймагай комисси то...род, ажалшадай депутадуу...аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ ...дэй түрүүлэгшэ нүхэр ...Золтоев тэрэниие толгойл... комиссиин гэшүүдээр хүдөө ...үйлэдбэриин управлениин ...ник Ц. Г. Бальбаров, ай...прокурор Д. Д. Дагбаев. ...шахадаг Хориин совхозой ...р И. А. Косыгин гэгшэд ...гдонхой.

...аймагай комиссиин дурадха...сомсельсовет, томо томо ...бүхэндэ нютагай комисси... байгуулагдажа, тэдэнэй ...засагай зургаанай түлөө..., хүдөө ажахын мэргэжэл...тэ бүридхэлэй албанай хү...дэлмэрилэгшэд, арадай хинагшад ...Комиссинуудые ажахын ...мэрилэгшэд, сомсельсове...й гүйсэдхэхэ комитедүүдэй ...гшэнэр ударидана.

...зуура байгуулагдаhан нимэ ...нуудай түрүүшын ээл...жэтэ зорилго юуб гэхэдэ, ма...рондо хамтын ба хубиин ...тала хайшан гэжэ зүбөөр ...рулагдадаг бэ, энээн тухай ...тогтоол, хуули бииб, хэн ...гээд тэрэниие сахинаб ...улад зондо дабтан хэлэхэ, ...шэ шухала байгаа.

...малай тоо толгойе то...hон нормоhоо үлүү үхэр, ...гахай барижа байhан айл...олоншье бэшэ hаа, нютаг...энээнhээ урдашье дай...даг hэн. Теэд тэдэнэй олон...ниигаяа намарай сагта, ...үлүү гараhан малаа гүрэн...дэ худалдажа үсөөлдэг заншал... Гэбэшье хубиин малаар да...дан зарим нэгэшүүл ниитын ...халирхайгаар хабаадаад, ...сагаа, хүсэ шадалаа гэр ...ойнгоо хэрэгтэ зорюулдаг ... Гүрэнэй, хамтын үбhэ тэ...р үхэр, гахайгаа гарза ба...ар шахаад, үнэтэй сэн...худалдажа, зөөрижэхые орол...хүнүүд нихэдээ гүрэнэй ...ёhондо, арад ниитэдэ хар...нэ хэнэб гэжэ дороhоноо ...шье, хажуу тээhээ заха...гүй байхадаа, улам хэтэр...

Үдын совхозой дүрбэдэхи отделениин хонишодой бригадые даагша И. И. Мишенин тушаалайнгаа эрхые хубиин хэрэгтэ ашаглан, аяар 20 толгой эхэ хони үдхэжэ байба. Хубидаа хэмhээ олон хонитой байhанаа далдалхын тула, бригадын хэдэн отаранuудта хонидоо тараажа ондо оруулдаг байгаа. Жэшээлэн хэлэбэл, Илья Стукалинай харууhалдаг отарада Мишенинэй хоёр хонин, Доржиев, Холхоев гэгшэдэй hүрэгүүд соо баhал хэдэн толгой хонидынь бии. Гэбэшье совхозой отаранuудта бригадирайнгаа хубиин хонидые бүтүүхэн ондо оруулдаг байhан Доржиев Холхоев хоёр өөhэдынгөөшье, Мишенинэйшье гэм сагаалхын тула, хүнэй хубиин мал манда огто үгы гээд мэлзэхые hэдэhэн байгаа. Харин арадай хинагшадай нарин шалгалта хэхэдэ, Мишенинэй хэhэн үшөөшье олон хазагайруулга элирүүлэгдээ. Хони хайшалалгын үедэ И. Мишенин хубиингаа хонидой нооhо бэлэдхэлэй 3—4 ондоо пунктда тушаажа, олон хонитойгоо далдалхые hэдэhэн байгаа. Тиин Удинскда, Хасууртада, Үнэгэтэйдэ тэрэ нооhоёо абаашажа, бэлэдхэлэй пунктда худалдаhаниинь документээр тодороо. Хэмhээ үлүү олон хонитой аад, тэрэнээ далдалан, совхозой үбhэ тэжээлээр үдхэжэ байhанайнгаа түлөө И. Мишенин бригадирай тушаалhаа гаргагдаад, совхоздо хэды шэнээн гарза ушаруулhанаа түлэхэ болонхой.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, зарим нэгэн убайгүйшүүл хубиингаа талые хамтын хэрэгтэ зүришүүлэн, өөрын мэдэлэй үхэр мал үлэмжэ олоор баридагыень гэршэлнэ.

Тиимэhээ хубиин мал тодорхойлхо комиссинууд ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхатаяа хамта, урда урданайхиhаа шанга хиналта хэжэ, эрид хэмжээнүүдые абажа эхилhэн байна. Тодорхойлон дурдабал, үлүү малаа Хориин совхоздо амидыгаар, гүрэнэй сэнгээр тушаахыень нормоhоо үлүү малтай айлнуудта дурадхагдаhан байна. Аймагай комисси хубиин мал үсөөлхэ дурадхал, эрилтэ хээд орхингүй, гүрэндэ мал hаадгүй худалдаха арга боломжо хангахаар тодорхой хэмжээнүүдые абаа. Үлүү олон малтай томо hуурин тосхонуудта мал тушаажа абаха саг зуурын пунктнууд нээгдэбэ. Баруун Хасууртайдахи тиимэ пункт түрүүшынгээ хоёр үдэр соо 8 толгой эбэртэ бодо мал худалдан абаа. Хубиин мал шалгаха комиссиин элирүүлhэнэй ёhоор, Баруун Хасууртай тосхонhоо, ойро тойронхи гүүртэ, отаранuудhaa хубиин мэдэлэй 60-аад толгой эбэртэ бодо мал бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаха зэргэтэй.

Мал худалдажа абаха бэлэдхэлэй пунктнуудай нээгдээгүй нютагуудта мал шэрэдэг автомашинанууд графигай ёhоор эльгээгдэдэг болонхой.

Хубиин мэдэлдэ байhан үлүү малые октябриин дүүрэтэр сүм худалдажа абалга хангахыень мал шахадаг Хориин совхозой директор, аймагай комиссиин гэшүүн нүхэр И. А. Косыгинда даалгагдаа. Тогтоогдомол болзор соо үлүү малаа гүрэндэ худалдаха болоhон айлнууд, мал тушаажа абаха бэлэдхэлэй пунктнууд хэр зэргээр уялгаяа дүүргэнэб гэжэ нютагтахи комиссинууд наринаар шалгана, хэрэгтэй газартань тодорхой туhаламжа үзүүлнэ.

Улад зоной хубиин малай бүридхэл hонордохохо, үлүүень үсөөрүүлхэ комиссинууд үшөө нимэ асуудал тушаа анхарна. Хүнүүд хубиингаа мал тэжээхэ үбhэ элдэб аргаар суглуулдаг бэзэ.

Ушар ёhо мэдэхэ олонхи зон совхозуудай тэжээл бэлэдхэлгэдэнь эдэбхитэйгээр хабаадаhанайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри үбhөөр, hолоомоор абадаг. Хүдөөгэй алба хаагшад нютагай засагай зургаанhаа саарhа абажа, гүрэнэй ой модоной нөөсын газарта үбhэ сабшадаг ааб даа. Тиигэжэ нэгэ үнеэгээ, 2—3 хонёо ондо оруулха үбhэ тэжээл үнэн сэхээр бэлэдхэхэ аргатай. Гэбэшье зарим нэгэн зүбшөөлгүйгөөр совхозой газар дээрэhээ өөртөө үбhэ сабшадаг, хэтэржэ ерэбэл, нэгэшье hогообор ногоо таhалаагүй аад, газаагаа hүри үбhэтэй болошодог зон эндэ тэндэ дайралдадаг.

Мүнөө жэл ямар айл хаана үбhэ сабшааб, документ саарhанай ёhоор хэды центнер үбhэ газаагаа оруулха аад, үнэндөө хэды шэнээн үбhэтэйб гэжэ наринаар шалгаха хэрэг шалгалтын комиссиин гэшүүд, арадай хинагшад үүсхээд, мүнөө ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Эдэ мэтэ хэмжээнүүдые абахадаа, хубиингаа мэдэлдэ мал бариха хуули хазагайруулдаг заримашуултай тэмсэнэбди, харин аймагай ажалшадай тон олонхинь ёhо хэм соонь хубиингаа ажахы эрхилдэг байна. Үнэн сэхээр хамтын ажалда ябадаг айл бүлэнэр салин хүлhэ ехээр абадаг, гол түлэб тэрээгээр ажаhуудалайнгаа хэрэглэмжэ хангадаг.

Г. САНЖИЕВ,
Хориин аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

Улаан-Үдын 16-дахи ГПТУ-гай библиотекые даагша Евгения Корнеева өөрынгөө ажалда оролдосотой hайнаар хандана. Библиотекэ соонь янза бүриин фотомонтажууд бии, номой выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ. Нүхэр Корнеева хирэ хирэ болоод лэ уншагшадай конференци үнгэргэдэг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Евгения Корнеева ГПТУ-гай нэгэдэхи курсын hурагша Юрий Эмиковто шэнэ ном дурадхажа байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ҺАНАҺААРНАЙ БОЛОНОГҮЙ

Хубсаhа оюулхадаа өөрынгөө дуратай бүд магазинhаа абаад лэ, оёдолой мастерской, ательедэ захяа хэжэ, таатай зохидхоноор оюулжархихаб гэжэ бододог байгааб. Харин тэрэмнай маанадай hанаhанаар бүтэдэггүй байhыень hаял мэдэбэб. Юуб гэхэдэ би басагандаа үбэлэй пальто оюулха гэжэ шиидээд, химдахан аад, үнгэ шанар hайтай бүд зорюута абаhан хүм. Тиигээд тэрэнээ оюулха гэжэ Гагаринай нэрэмжэтэ гудамжадахи «Огонёк» гэжэ ательедэ ошоходомнай: «Бидэ өөhэдынгөө материалаар хубсаhанай захил абадагбди» гэжэ харюусаба. Теэд тэдэнэй өөhэдынь материал ямар юм гэжэ hонирхоходом, метрэй 20 түхэриг 20 мүнгэтэ—иимэ үндэр сэнтэй байгаа.

«Огонек» ательеhээ арсуулаад, тэрэ үдэртөө басагантаяа Улаан-Үдын «Одон», ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг комбинадай бусад ателье, мастерскойнуудые эсэтэрээ зайгаад, хооhон бусаабди. Эдэ мастерскойнууд бариандаа захил абахые арсанад. «Долоо хоноод» ерэгты, «Мүнөө дээрээ заб сүлөөгүйбди», «Захил абанагүйбди» гэжэ манай гүйлтэдэ харюусаха юм.

Захил үгэгшын материалаар хубсаhа оёхые арсадаг «Огонек» ательегэй баримталhан шалтагаан тоншье таагүй шэнги hанагдаба. Тиигэжэ ажалшадые гасахань буруу бэшэ аал?

П. ГРИБУНОВА,
Улаан-Үдын Д. Бедныен нэрэмжэтэ гудамжын № 40 гэртэ ажаhуугша.

ЭДЭБХИТЭНЭЙ НЭГЭН

Хэблэл тараагша—суртал нэбтэрүүлэгшэдтэй адлихан үүргэ бэелүүлнэ. Юуб гэхэдэ, совет хэблэл хадаа партиин, ажалшан арадай аша туhада үнэн сэхээр алба хэдэг хамтын пропагандист, агитатор, олон түмэнэй эмхидхэлшэ мүн. Тиимэhээ ажалшадай дунда хэблэл захилгын ажалые хамагай шухала хүдэлмэри гэжэ партийна организацинууд тоолоно. Коллектив соогоо хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэдөөр партийна организацинууд өөhэдынгөө эгээл эдэбхитэй хүниие томилдог заншалтай.

Тиимэ үүсхэл ехэтэй эдэбхитэд манай хэблэл тараагшадай дунда олон. Буркоопсоюзай коллектив соо хэблэл захилгые эрхилдэг Анастасия Ивановна Семенова тон хүндэтэй. Энэ хүндэтэ даалгабаряа юhэдэхи жэлээ ябуулжа байна. Ажалшадта газетэ, журнал захилгые үүсхэлтэй hайнаар ябуулhанайнгаа түлөө Анастасия Ивановна «Союзпечатиин» эмхинүүдhээ, профсоюзай, партийна организацинуудhaa олон удаа hайшаалда, шагналдашье хүртэжэ байhан. 1967 ондо «Известия» газетын редакциhaa ниитын хэблэл тараагшадай эрхимүүд гэhэн дипломоор шагнагдаhан байна.

Мүнөө ерэхэ жэлэй захил абалгые нүхэр Семенова эмхитэй hайнаар ябуулжа байна. Энэ үедэ коллектив соогоо ажаллажа байhан 88 хүнhөө захил абанхай. Эндэ «Правда» газетэ 22 хэhэг, «Правда Бурятии»—59, «Советская Россия»—18, «Комсомольская правда»—26 болон партийна ба ниитэ политическэ, уран зохёолой газетэ, журналнуудые хэдэн зуугаад хэhэг тараанхай.

Д. КОЛМАКОВ.

ҮБЭЛ ЯАРУУЛНА

Адууhа малаа дулаан, hайн байраар хангаха гээшэ үбэлжэлгын шухала асуудал. Хүйтэнэй ерэхэhээ урид малаа дулаан байрадань оруулхын хойноhоо малшад, барилгашад ехэ оролдолго гаргана. Манай совхозой дархашуул Бадма Дашиев, Цыбик-Доржо Жимбиев, Жалсаб Жамбалов гэгшэд габшагай бэрхээр хүдэлжэ, 500 хониной дулаан байра заhабарилан урилжа, октябриин 15 хүрэтэр дууhахань.

Хэжэнгын Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ совхоздо малай байрые шэнээр бариха, заhабарилха хүдэлмэри хурдан түргөөр ябуулагдана.

Р. МУНКУЕВ.

...ОЁЛШОДОЙ СЕМИНАР

...Баргажанда соёлшодой ...болобо. В. И. Ленинэй ту...рэhөөр 100, мүн ВЛКСМ-эй 50 ...жэлэй ойдо зорюулагдажа үнгэр...hэн тэрэ семинарта табяад ...клубуудай, библиотекэнүү...дэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадалса...

...hуулан ойлгуулха агитацие ...ябуулха, тематическа үдэ...шэнүүдые, аман зохёолой жур...нуудые hонирхолтойгоор үнгэр...хэ, агитбригадануудай програм...ма үргэлжэ шэнэлхэ, хоровой ...драматическа бүлгэмүүдэй ...ажалые шалгаха, туhалха ту...хай соёлшод хэлсээ. Гадна hур...гуулиин багшанартай, киностудин ...hэн холбоо бари...худалхые, техническа ...үүдые үргэнөөр харуу...лхые дурадхаба. Ленинскэ үдэрнүүдтэ зорюулагдаhан хамтын түсэб зохёожо, ажахы бүхэндэ революционно удхатай уран hайханай, документальна фильмүүдые олоор табиха, ленинскэ уншалганууддые үнгэргэхэ, мүн Владимир Ильичэй хэлэhэн үгэнүүдые грампластинкаhaa шагнаха гэжэ зүбшэбэд.

Багшатай нэгэ үе сагта ажаhууhан мэдээжэ ажал ябуулагшадай бэшэhэн дурасхаалнуудаар, Ильичэй бага, эдир наhые, мүн революционно ажал ябуулгые харуулhан уран зохёолнуудаар уншагшадай конференци саг үргэлжэ үнгэргэхые найдуулбад.

Семинарай түгэсхэлдэ соёлшод тематическа үдэшэдэ хабаадалсаhан, ехэтэ hонирхолтой байна.

А. ПЛАВИНСКИЙ.

Коммунис, хүдэлмэришэнэй хэблэлэй хуудаhануудhaa

Дарагдаагүй Афина

«Фашизм үгы болог! Хунта үгы болог! Фашизм дарагдаха!» —гэhэн уряа лозунгнууд Грециин патриодуудые тэмсэлдэ элсүүлэн бодхооно. Грециин городууд, хүдөө нютагуудта тараагдадаг листовконууд иимэл үгэнүүдээр эхилээд, тэдээгээр дүүрэдэг. Патриодуудай листовконуудаа үндэр гэрнүүдэй орой дээрэ гаргажа табихадань, hалхинда үлеэлгэн, үйлсэнүүдээр тарадаг юм,—гэжэ Грециин ниислэлэй коммунис эмхиин нюуса орган «Адулоти Афина» («Дарагдаагүй Афина») гэжэ газетэ бэшэнэ.

Афинын нэгэ залуу хүбүүнэй баатарлиг ябадал тухай энэ газетэ бэшээ hэн. Тэрэ хүбүүн 114 гэжэ тоогой бэшэгдэhэн национальна тугые Акрополь дээрэ хиидхэхэ гэhэн байгаа (энэнь Грециин конституциин гол статья юм, тэрэ хуулиин үгүйсхэгдэжэ, үнэн зан хинана бэшэгүй жэ тус статья дотор бэшээтэй). Теэд хунтын туhамаршад зоримгой антифашистые барижа түрмэдэ хаагаа.

ЦРУ-гай „социологууд" Гималайда

Индиин хойто зүгтэхи Гималайн хадануудай хормойн ташалангуудаар үсөөн зон ажаhуудаг. Гималайн баабгайнуудшье эндэ хомор юм. Гэхэ зуура Индиин энэ райондо «социологическа ехэ ехэ шэнжэлгэнүүдые» гурбан жэл соо хэхээр шиидэhэн Калифорниин университедэй эрдэмтэд бэрхэшээлhээ тунхаряагүй.

Яахадаа тиигээб? Калифорниин университедэй эрдэмтэд Пентагоной, США-гай тагнуулай түбэй управлениин hомолhон мүнгөөр «социологическа шэнжэлгэнүүдые» хэнэ гэжэ уданшьегүй элирээ. hомологдоhон мүнгэнэйнь тоое Индиин хэблэл дурдаа hэн. «Эрдэмтэдынь» даб дээрэ 283 мянган доллар гаргашалаад байна.

ЦРУ-гайхадта энэнь юундэ хэрэгтэйб? Пентагон ЦРУ хоёр манай гүрэнэй хойто хила хүдар нэбтэрэн орожо, хүршэ оронуудтай харилсааемнай муудхааха ябуулга хэхэ hэдэлгэтэй,—гээд недели бүхэндэ гарадаг «НЬЮ эйдж» гэжэ коммунис хэблэл мэдээсэнэ.—Энэ ушар Индиин дотоодын байдалда ЦРУ Пентагон хоёрой саг үргэлжэ хамаархажа байдагые үшөө дахин гэршэлнэ».

Бэшэгдэhэннинь бараг аад, бодото дээрээ аараг

Хүн бүхэн ажаллаха эрхэтэй гэжэ буржуазна демократи хооhон үгөөр мэдэрдэг, теэд үнэндөө Францида 600 мянган хүдэлмэригүйшүүл бии байна гэжэ недели бүхэндэ гарадаг «Франс-нувель» гэдэг коммунис хэблэл бэшэнэ. Гэхэтэй хамта хүдэлмэригүйшүүлэй тоо hаяар бүри олон болохоор багсаагдана.

Хүн бүхэн hураха эрхэтэй гэжэ буржуазна демократи мүн лэ мэдэрдэг. Теэд шэнжэлгын ёhоор, француз хүдэлмэришэнэй хүбүүн hургуулида промышленнигай хүбүүнэй үнгэргэhэн сагай хахадhаань багые үнгэрэнэ.

Хүдэлмэришэ хүн парламентдашье hунгагдаха эрхэтэй гэжэ буржуазна демократи мэдэрнэ. Теэд национальна суглаандахи коммунис бүлэгэйхиhөө бэшэ нэгэшье пролетар хүн Бурбонско ордон соо байхагүй.

Эхэнэрнүүд тэгшэ эрхэтэй байха зэргэтэй гэжэ буржуазна демократи мэдэрдэг. Теэд үнэндөө мүнөөнэй шухала болохо инженер мэргэжэлтэй эхэнэрнүүд Францида үгы юм.

Социализмые муушалдаг империалистнуудай хорото түрдэлгые эдэ баримтануудаар элишэлэн, «Франс нувель» иигэжэ бэшэнэ: хүдэлмэригүйдэлгэ гээшые СССР-тэ огто мэдэдэггүй, медицинскэ түлбэригүй туhаламжа үзүүлэгдэдэг, хэдэн мянгаад инженер эхэнэрнүүд бии. Верховно Соведэй хүдэлмэридэ хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд, таряашад хабаададаг. Эдэ бүгэдэнь нэгэл ушар шалтагаантай юм. Хүдэлмэришэн анги обществоёо хүтэлбэрилдэг, харин хүнэй хамаг хэрэг тэрэнэй ажалаар гол түлэб тодорхойлогдог,—гэжэ тэмдэглэнэ.

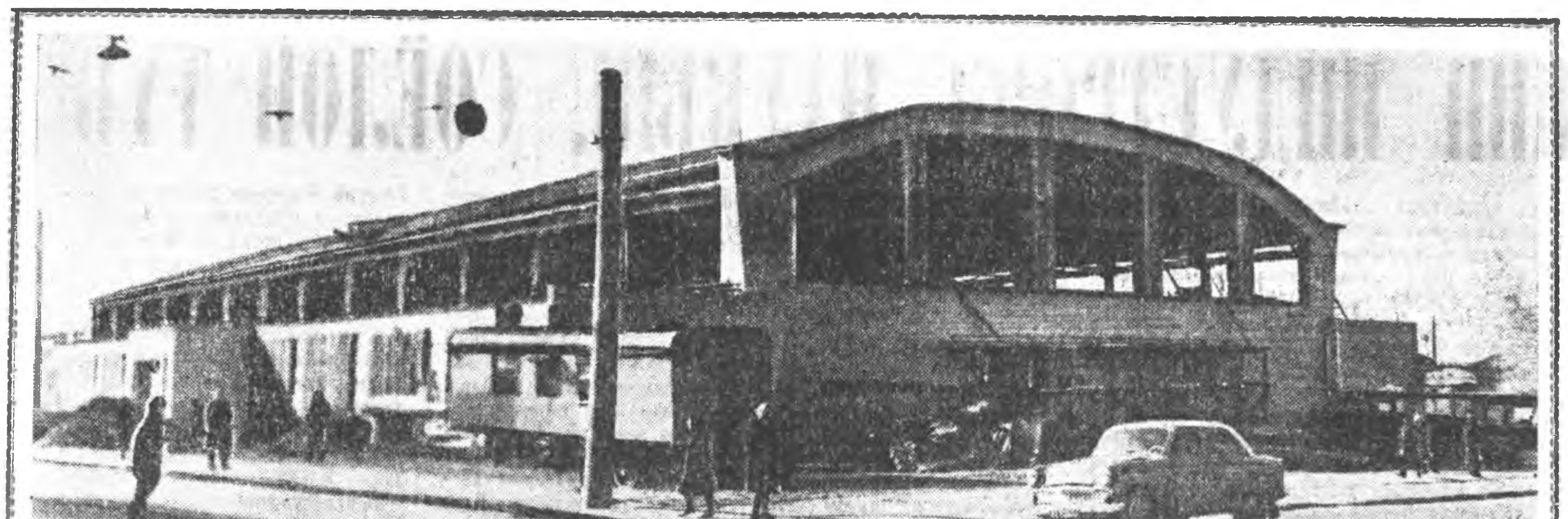
(АПН).

„Буряад үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

«УЛААН-ҮДЫН ГОРТОПТО»

Иимэ гаршагтай статья манай газетэдэ толилогдоо hэн. Гортопой парторганизациин секретарь нүхэр Н. Насонов тус статья соогоо хотын ажалшадта түлеэ зөөхэ гэхэдэ, автомашинануудаар дуталдажа байhан, Буряадай автоуправлениин ашаанай машина үсөөнөөр үгэдэг тухай шүүмжэлhэн байгаа.

«Республикын колхоз, совхозуудай таряа хуряалгада олон машинын эльгээгдэhэн дээрэhээ гортопто машина үгэлгэ таhалдаhан юм. Мүнөө 17 автомашина тус предприятида эльгээгдээ. Саашадаа түлеэ зөөлгэдэ hаад ушархаа болёо» гэжэ манай редакцида Буряадай транспортна управлениин начальник нүхэр Ануев мэдээсэб.

Городто шэнээр баригдажа байһан базаар. А. МАНТАЕВАЙ фото.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГТА

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ—9 ҺАРА СОО

Кировэй нэрэмжэтэ, «Искра» колхозуудай һаалишад В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй һайндэртэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ажалай эрхим амжалта туйлаа. Эдэнэр һү гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые гурбан һараар уридшалан дүүргэө.

Жэл соо Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид һүнэй заводто түсэбэй ёһоор 3600 центнер худалдаха байбал, тэрэнээ 3669 центнертэ хүргөө. Иигэжэ эндэхи һаалишад һү худалдалгаяа нёдондонойхиһоо 18 процентээр нэмээһэн байна.

Мүнөө «Искра», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишад жэлэй дүүрэтэр үшөө ехэ һү һааха гэһэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө улам эршэтэйгээр ажаллажа байнхай.

ТҮСЭБӨӨ ХОЛО ҮЛҮҮЛЭН...

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хартаабхашад байгша ондо 200 гектар талмайда хартаабха тариһан юм. Эндэхид гол түлэб һайн сортын хартаабха тарижа, колхоз, совхозуудта худалдадаг заншалтай.

Панькова, Буданимаева, Рандина гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звеногойхидой оролдосотойгоор ажаллаһанайнь ашаар хартаабхань һайнаар ургажа, гектарай дунда зэргээр 120—125 центнер хуряагдана. Иигэжэ энэ ажахын хартаабхашад гүрэндэ 3500 центнер хартаабха тушааха байбал, аяар 9000 центнер тушааһан байна.

ЗҮБЛӨӨН ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Һаяшаг аймагай соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулан клуб, библиотекэнүүдэй, уран һайханай бүлгэмэйхидэй ябуулха хүдэлмэриин дэлгэрэнгы түсэб тухай зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Зүблөөнэй һүүлээр ажалдаа онсо шалгарһан Дээдэ-Саянтын библиотекые даагша И. Е. Черноярова, Ехэ Куналейн Соёлой байшангай директор Л. Т. Лобозеров, Ивалгын Соёлой байшангай методист Н. Н. Юдин, Тарбагатайн үхибүүдэй библиотекые даагша Л. М. Мясникова, Булагта тосхоной библиотекые даагша Е. Н. Кокорина гэгшэдтэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдожо, үнэтэ бэлэгүүд, Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.

ЛЕКТОРНҮҮД — МАЛШАДТА

Спиртын заводой «Знание» бүлгэмэй лекторнүүд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр үдэр бүри шахуу тосхонойнгоо клубта, холын отара, гүүртэнүүдтэ ажалладаг хонишод, малшадта айлшалжа, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, лекци уншадаг юм.

Мүнөө эндэхи лекторнүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулагдаһан һонирхолтой лекцинүүдые үнгэргэжэ байнхай.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

«Дружба» колхозой үнинэй луговод Е. Чебунинай хүтэлбэрилдэг звеногойхидой даажа абаһан 260 гектар сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 27 центнер һайн шанартай үбһэн абтаһан юм. Эдэнэй туйлаһан амжалта нэн түрүүн сабшалангаа һайнаар уһалжа, үтэгжүүлһэнһээ дулдыдана бшуу.

Мүнөө энэ звеногойхид намартаа сабшалан һайжаруулха һарын соносхогдоһонһоо хойшо һубаг ханаабаяа сэбэрлэжэ заһабарилха, мүн добо газараа уһалха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулжа байнхай.

А. НАГАСЛАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

БАЯР БАЯСХАЛАНТАЙГААР

Үнгэрһэн субботын үдэшэ Оронгын дунда һургуулиин уужам һаруул актова зал соо һурагшад, түрэлхид, багшанар олоороо сугларжа. Багшанарай һайндэрэй баяр ёһололой суглаа үнгэргөө.

Суглаанай эхилэмеэр горнын абяан сууряатан зэдэлжэ, арба гаран пионернүүд ендэрэй урдуур жагсажа, багшанараа һайндэрөөрнь амаршалжа, ажалдаа үшөө ехэ амжалта туйлахыень юрөөгөө. Тэрэнэй удаа тус һургуулиин директор Мирон Самбуевич Мункуев үхибүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ туйлагдаһан гайхамшагта амжалта тухай хөөрэжэ, суглараг шадые ехэтэ һонирхуулаа.

Удаань олон жэлдэ таһалгаряагүй ажаллажа, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ талаар дүй дүршэлтэй боложо, ажалдаа онсо шалгарһан багшанар Н. С. Арзаева, С. Г. Полусурова, Н. Шункова, Е. А. Хензыхенова, Ч-Д. Л. Ринчинова, Х. Д. Буянтуева, Л. Ф. Муруева, Д. Дашипылова, Н. Г. Зодбоева, М. С. Мункуев болон А. Н. Гедыма гэгшэд КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой, аймОНО-гой зүгһөө Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа. Суглаанай эсэстэ энэ һургуулиин 9 «а», 9 «б», 9 «в» классуудай һурагшад багшанарайнгаа һайндэртэ хонгёо хоолойгоо зэдэлүүлэн, уянгата дуу хатарнуудые гүйсэдхэжэ, суглараг шадые ехэтэ баясуулһан байна.

Вл. ДОРЖИЕВ.

Пассажирнуудай түлбэри хүнгэлэгдэбэ

Город соогуур ябадаг автобусууд урдань хүн зониие зөөхэдөө холо ойрын зайда 5—10 мүнгэнэй түлбэритэй билет худалдадаг байһан. Байгша оной октябриин 1-һээ тэрэ түлбэри город соо хаанашье ошоо һаа адли сэнтэй—таба мүнгэтэ болгогдобо. Тиигэжэ пассажирнуудта нилээд хүнгэлэлтэ олгогдоо.

Гадна студентнэртэ ехэ анхарал хандуулагдажа, тэдэнэртэ һарын болзороор худалдагдадаг билет мүн лэ хямдаруулагдаһан байна.

Урдань кондукторнуудай дуталдадаг дээрэһээ автобусууд һаатабарида ородог байгаа. Мүнөө тэрэ дутагдал зайсуулагдажа, городоймнай автобусуудта кассанууд бии болгогдоод, кондукторгүйгөөр хүдэлдэг болонхой.

Б. БУДАЕВ.

«БАЙГАЛ» ИЛАА

СПОРТ

Футболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөнүүдэй һүүлшын уулзалга һаяшаг үнгэргэгдөө. Эндэ республикымнай спортивна бүлгэмүүдэй, клубуудай 12 суглуулагдамал команда хабаадалсажа, хүсэ шадалаа туршалсаһан байна. Зүгөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ таба дахин республикын чемпионой нэрэ зэргые алдангүй хамгаалжа байһан «Байгал» (авиазавод) командынхид шадамар бэрхээр наадажа, түрүү һууриая алдаагүй. Тиигэжэ тэдэнэр хамта дээрээ 33 очкотой болоҗо, нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. Мүн тиихэдэ 30 очкотой болоһон түмэр замай «Локомотив» командынхид хоёрдохи һуурида, 29 очко бэшүүлһэн ЛВРЗ-гэй спортивна клубай футболистнар гурбадахи һуурида гараа. Харин Улаан-Үдын түмэр замай станциин «Вагонник», Закаменск хотын «Металлург», мяха-консервнэ комбинадай «Пищевик», Хяагта хотын «Динамо», прибор бүтээлгын заводой «Торпедо», Хандагатайн модоной ажахын «Труд» болон «Электромашина» командануул удаадахи һууринуудые хубаалдаһан байна.

Энэ үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Галуута-Нуурай «Шахтер» командынхидай хабаадалсаагүйень халагламаар. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ тус командынхид шадамар бэрхээр наадажа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлэгшэ байгаа. Теэд мүнөө энэ командын футболистнар профсоюзна, комсомолой организацинуудай анхаралаа багаар хандуулһанһаа болежо, эмхигүй байһанайнгаа түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэеэ хаһагдаа бшуу. Эдэ бүхы дутагдалнуудые түргэн усадхаха хэрэгтэ футболой республиканска Федерациин, профсоюзай, комсомолой организацинууд анхаралаа хандуулха ёһотой.

Л. БОБЫКИН.

СОВХОЗДО ТУҺАЛНА

Галуута-Нуур станциин комсомолой комитет өөһэдынгөө һайндэрые үнгэргэхэ хэрэгтэ мүнгэн зөөри элсүүлхэ гэжэ шиидэһэн байна. Тэрэ шиидхэбэриие дэмжэһэн тэндэхи һургуулиин һурагшад, тус станциин залуу түмэр замшад амаралтынгаа үдэрнүүдтэ Сэлэнгын совхозой поли дээрэ хүдэлбэ.

Тэдэнэр Ехэ-Сагаан гэжэ газарта таригдаһан турнепсын ургаса хуряагаа.

Л. СЛЮНКИНА.

«АГИТАТОР» ЖУРНАЛ 1969 ОНДО

КПСС-эй Центральна Комитедэй «Агитатор» журнал Коммунис партиин, Совет правительствын гадаадын, орон доторой политикын шухала асуудалнуудые тайлбарилан харуулдаг юм.

Уласхоорондын байдалай, манай ороной политическэ, экономическа ба соёл гэгээрэлэй бүхы асуудалнуудые арад зондо дамжуулан ойлгуулалга хадаа журналай шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Соёл сурталай эмхи зургаанууд, болон хүдэлмэрилэгшэдэй олониитын дунда политическэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха хэрэгтэ журнал туһаламжа хүргэдэг, мүн уласхоорондын ба орон доторой асуудалнуудаар уншагшадай эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын түлөө оролдоно.

Политинформатор, агитатор, элидхэлшэд, лектор болон пропагандистнуудай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө хэрэглэхэ материалнууд журналда толилогдодог юм. Мүн тэндэ элдэб зүбшөөл, тоо, баримта болон уласхоорондын асуудалнуудаар шэнжэлэл толилогдодог байна.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойдо бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, «Ленин ба ленинизм тухай хөөрөөн» гэһэн гаршаг журналда эмхидхэгдээ. В. И. Ленинэй үзэл сурталай хилын саана ямараар дэлгэржэ байһан тухай хэдэ хэдэн статьянууд, «Ленинэй байһан газарнуудаар» гэһэн хөөрөөнүүд, политическэ агитаци тухай Ленинэй заабаринууд, алдарта ойдо бэлэдхэл тухай һонирхолтой олон материал энэ гаршаг доро толилогдожо байха. В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал ябуулгада зорюулагдаһан «Агитатор» гэжэ уран һайханай альбом журналай номер бүридэ хэблэгдэнэ.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай 1969 ондо журналай хуудаһануудта бүри үргэнөөр бэшэгдэжэ байха. Ниитэ-политическэ хүдэлмэри үнгэргэхэ шэнэ хүсэн—политинформаторнуудай ажалда онсо анхарал хандуулагдажа бүри үргэнөөр бэшэгдэхэ. Тиихэдэ агитколлективүүдэй хүдэлмэри тухай саг үргэлжэ бэшэгдэжэ байха.

«Мүнөө үе сагта буржуазна үзэл сурталтай тэмсэл» гэһэн темээр партийна һуралсалда хабаадагшадта туһатай материалнууд журналда толилогдожо эхилээ, мүн саашадаашье үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Комсомолшуудай политическэ һуралсалдаа хэрэглэхэднь туһатай материалнууд янза бүриин гаршаг доро хододоо толилогдожо байдаг, саашадаашье үргэлжэлүүлэгдэхэ. Совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай габьяагай һайн һайхан жэшээ дээрэ залуушуулые хүмүүжүүлгэ хадаа журналай гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Литературын, искусствын, эрдэм ухаанай ба атеизмын асуудалнуудые харуулха хэрэгтэ журнал 1969 ондо анхаралаа ехээр хандуулха байна. Политическэ үгэнүүдэй тайлбари, шэнэ номууд, кинофильмүүд тухай шэнжэлэл, «далита үгэнүүд», уншагшадай асуудалнуудта харюу урданайхидаал адли журналда толилогдожо байха.

Уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагшадай статьянууд, социалис оронуудай түүхэтэ үдэр тухай материалнууд, шэнжэлэгшэдэй замай тэмдэглэл ба очеркнууд, хилын саанахи арадуудай ажабайдал ба тэмсэл тухай материалнууд «Бүхы оронуудай арадуудай ажабайдалһаа» гэһэн ниитэ шэнэ гаршаг доро хододоо толилогдохо.

Журнал гоё һайхан гадартайгаар хэблэгдэдэг юм. Элдэб карикатура, зураг, диаграмма, карта, уласхоорондын темэнүүдээр политическэ плакадууд журналда толилогдожо байха.

«Политическэ шог» гэһэн шэнэ бүлэг 1969 ондо журналда түрүүшынхеэ бии болгогдохо.

«Агитатор» журнал һарадаа хоёр дахин гарадаг. Хэлхээ холбооной отделенинүүдтэ, «Союзпечатиин» агентствэнүүдтэ, хэблэлдэ захил абаха пунктнуудта, мүн ажалшадай хүдэлдэг, һурадаг, ажаһуудаг газарнуудта хэблэл тараaха ниитын түлөөлэгшэдтэ захил хэжэ болохо.

Захилай сэн: жэлэй—2 түхэриг 40 мүнгэн, 6 һарын—1 түхэриг 20 мүнгэн, 3 һарын—60 мүнгэн.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Социалис мүрысөөн» гэһэн түрүү бэшэг. «Алдарта ойн хүндэлэлдэ» гэһэн гаршаг доро информацинууд. Манай интервью. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Үйлэдбэриин технологууд» гэһэн Д. Громовой статья. Г. Харченкын «Үнэн сэдьхэлээр» гэһэн зураглал. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: АПН-ай материал. «Урдахи зорилгоёо ойлгоод байхадаа...» гэһэн Ф. Тихоновэй статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Нютаг нютагай һонин. АПН-эй материал. Спорт. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18 часһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильмүүд. 18 час 30 минутаһаа «Академик Скрябин» гэһэн киноочерк. 19 часһаа «В. И. Ленинэй ябаһан газарнуудаар» гэһэн дамжуулга. 19 час 30 минутаһаа «Холо, ойрын һонин». 19 час 50 минутаһаа «Стратегические ракетчики» гэһэн киноочерк. 20 час 10 минутаһаа «Поэзия» гэһэн телевизионно журнал. 20 час 40 минутаһаа «Ирина Архипова дуулана» гэһэн концерт. 21 час 10 минутаһаа худалдаа наймаанай соносхолнууд. 22 час 20 минутаһаа ТАСС ай лентээр абтаһан мэдээсэл. Сагай уларил.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта саһан орохо. Баруун урда зүгһөө һулаханаар һалхилха. Хойто аймагуудта 2 градус хүйтэнһөө 3 градус хүрэтэр дулаан, бусад аймагуудта 3—8 градус дулаан байха.

ШЭНЭ ВИТАМИН

Уманска витамин үйлэдбэрилдэг завод үшөө нэгэ шэнэ синтетическэ зүйл (витамин В-3 гэжэ нэрэшэһэн кальциин пантотенат) гаргадаг болоо. Тэрэниие үйлэдбэрилхэ технологиие заводой шэнжэлэгшэдэй бүлэг Витаминай бүхэсоюзна шэнжэлэлгын институдай эрдэмтэдтэй хамта тодорхойлон зохёогоо.

В-3 витамин полиневрит, экземэ, халанхайе эмшэлхэдэ хэрэглэгдэхэ.

Черкасска область.

ХИЛЫН САНАҺА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИ

ГДР-тэ В. И. Ленинда памятник табигдаба

БЕРЛИН. (ТАСС). Үсэгэлдэр Дрезден округой Гредиц гэжэ городто баярай орШон байдалда В. И. Ленинда памятник табигдаба.

Хоёр метр үндэртэй скульптура буладаар шудхагдаһан байна. Тэрээниие совет скульптор Валентина Попова байгуулба.

Немец газар дээрэ бодхоогдоһон, Совет гүрэниие байгуулагшада табигдаһан тэрэ памятник Советскэ Союзай ба ГДР-эй арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаае элирхэйлнэ гэжэ памятник нээлгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ В. Попова мэдүүлбэ. Тэрэ хани барисаан эб найрамдал сахиха арга нүхэсэл мүн гэбэ.

Харюу үгэ хэлэхэдээ Гредиц городой бургомистр В. Леман гэгшэ энэ бэлэг барюулһан совет сэрэгшэдтэ үнэн зүрхэнэйнгөө баяр хүргэбэ.

МОНГОЛ-СОВЕТ Х[...] БАРИСААНАЙ ҺАР[...]

Бүхы Монголдо—предприятинууд ба эмхи зургаанудта, хүдөө ажахын хамтаралнууд ба гүрэнэй ажахынуудта, һуралсалай газарнуудта ба сэрэгэй частьнуудта эгээн ехэ һайндэр гэжэ тоологдожо, заншал болоһон монгол-совет хани барисаанай һара үнгэржэ байна.

Эндэ ерээд байһан Молдавска ССР-эй олониитын делегаци Улаан-Баатарай хүгжэмэй-хореографическа училищи ошожо хараба.

Молдавска литературы[...] лобо. Молдавска уран [...] П. Заднипру, В. Ражка, Г.[...] шэдэй зохёолнуудаа унша[...] луунаар угтаба. Өөһэдын[...] рай монгол хэлэн дээрэ ор[...] һан шүлэгүүдые монгол [...] шажа үгэбэ.

МНР-эй гүрэнэй олони[...] лиотекэдэ Молдавска [...] тавкэ нээгдэбэ.

Аха дүү городуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга

ПРАГА. (ТАСС). Аха дүү городуудай бүхэдэлхэйн федерациин гүйсэдхэхэ соведэй 15-дахи заседани Прагада октябриин 8-да нээгдэбэ. Староместскэ ратушада нээгдэһэн тэрэ заседанида Европын, Америкын ба Африкын 21 городуудай соведүүдэй 47 гэшүүд байлсана гээд, ЧТК агентство мэдээсэнэ.

Уласхоорондын энэ эмхиин саашадаа бэелүүлхэ харилсаа, тэрэ эмхиеэ хүгжөөхэ саашанхи арга боломжонуудые гүйсэдхэхэ совет зүбшэн хэлсэхэ юм.

АЖАЛ БА КАПИТ[...]

ЯПОН

ТОКИО. (ТАСС). Гүрэнэй предприятинууд болон зургаанудай 2 миллион шахуу хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажабайдалаа, ажалайнгаа эрхэ байдал һайжаруулхын түлөө хамтын хэмжээ ябуулганудта хабаадалсаба.

Ажалшад энэ оной май һараһаа эхилээд, салин һүлһыемнай нэмээгты гэһэн эрилтэ табиһан байгаа. Теэд тэрээнниень правительствын арсаһан туладань, тэрээнэй занаһан, айлгаһан мүртэншье, тэрэ забастовконууд соносхогдоһон байба. Забастовко хэгшэд, мүн үйлэдбэриин рационализаци гэдэгые болюулха эрилтэ тэрэшэлэн табиба. Тэрэнь олониитые бүри ехээр мүлжэхэ, ажалһаань гаргаха ябадалда хүргэдэг.

Октябриин 8-най үглөөгүүр ороной 32 городуудта нэгэ часай турша соо автобусууд, трамвай, Токиодо метро хүдэлхэеэ болёод байба Токиогой муниципалитедэй хүдэлмэришэд забастовко мүн хэбэ. 30 префектурада эхин ба дунда һургуулинуудай багшанар забастовко хэбэ. Тигосэ, Асака, Татикава, Ацуга, Итадзука гэжэ Америкын сэрэгэй баазануудта ажалладаг хүдэлмэришэд тэрэ үдэр баһал забастовко хэбэ.

Гүрэнэй предприятинууд ба зургаанудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай забастовко өөһэдынгөө аша туһые хамгаалхын т[...] шадай жэл бүри хэжэ бай[...] лэй нэгэ шата мүн.

ИТАЛИ

РИМ. (ТАСС). «Пискью[...] фирмын газова мастерско[...] дэлмэришэд 150 үдэрэй [...] эзэлээд байһан предприя[...] жо гараба. Гаргагдаһан [...] шадые һөөргэнь ажалда [...] хай хэлсээн туйлагдаба. [...] тиин эзэд, 10 миллион лир [...] бди гэжэ зүбшөөбэ. Тэрэ [...] дэлмэришэдтэ хубаагдаха.

«Пискьютта» гэжэ фир[...] мэришэд бусад предпри[...] хүдэлмэришэдэй, демокра[...] политическэ эмхинүүдэй [...] гээр үсэд шанга тэмсэл [...] һүүлээр, тэрэ үрэ дүнгү[...] лаба.

АНГЛИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Порт-[...] жэ газарай металлургическ[...] приятиин 650 хүдэлмэри[...] бастовко недели шахуу [...] байна. Хүдэлмэришэдэй [...] һыень хорооxo гэһэн [...] болюулхыень эзэд баяжуу[...] эрилтэ табигдана. «[...] таймс» гэжэ газетын т[...] ёһоор, энэ забастовко Англ[...] мобильна промышленност[...] тэй болодог листовой [...] процентыень үйлэдбэрилд[...] дай хүдэлмэриие болюулжа [...]

Компартиин эмхинүүд байгуулагдана

БОНН. (ТАСС). Германиин коммунис партиие байгуулха федеральна комитет ажалайнгаа түрүүшын дүнгүүд тухай мэдээсэл ФРГ дотор тарааба.

Тэрэ мэдээсэлэй ёһоор, 1968 оной сентябриин 25-да коммунис партияа дахинаа байгуулха тухайда федеральна комитедэй хэһэн мэдүүлгэ үргэнөөр дэмжэгдэбэ гэжэ тэрэ мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ. Мэдүүлгэ толилогдоһоной һүүлээрхи түрүүшын 7 хоног соо ФРГ-гэй бүхы газар нютагуудта коммунис парти байгуулха нютагай комитедүүд байгуулагдаба. Окружной комитедүүд ФРГ-гэй 70 гаран томо городуудта хүдэлжэ байнхай. Тиимэ комитедүүд бүлгэмүүдтэ, городой районуудта, предприятинуудта байгуулагдана.

КИНШАСЫН СҮҮДЭЙ ШИИДХЭБ[...]

ПАРИЖ. (ТАСС). Конгын (Киншаса) сэрэгэй тусхай сүүд Пьер Мулеле гэгшые толгойн саазада шиидхэбэ. Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, энээн тухайда мүнөөдэр Киншасада соносхогдобо.

Патрис Лумумбын правительствада министр ябалсаһан, хожомынь, 1963—64 онуудта, Конгын централына районуудтахи повстанческа хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгш[...] ниинь байһан тэрэ Мулеле [...] үедэ хилын саана байһан [...] гээд энэ оной августда [...] хай хуули Конголез правит[...] гаргахадань Пьер Мулеле [...] 29-дэ Киншаса бусажа ер[...] гаа. Франс Пресс агентстви[...] сэл дээрэһээ хаража үзэхэд[...] доо бусажа ерээд байхада[...] тушаа хэһээлтын хэмжээн а[...] гэһэн найдуулга тэрээндэ [...] байгаа ха. Гэбэшье Киншаса[...] дарынь тэрээниие арес[...] сүүдтэ үгэһэн байба.

Шиидхэбэри гаргаһан [...] шөөл гүйһан мэдүүлгэ Муле[...] ба.

Балтимордо болоһон дайнда эсэргүү жагсаал

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корр. Н. Пахомов иигэжэ дамжуулна:

Балтимор городто (Мэриленд штат) болоһон дайнда эсэргүү жагсаалда 2 мянгаад хүн хабаадалсаба. Тэрэ жагсаалай шалтагааниинь ямар байнаб гэбэл, энэ оной май һарада Вьетнамда ябуулхаар сэрэгэй албанда татагдаһан залуу хүбүүдэй спискые галдаһан католическа 9 священнигүүдые сүүдтэ үгэһэн ушар тэрэнэй шалтагаан болобо.

«9 священнигүүдые сүлөөлэгты», «Дайн сэрэг болюулагты», «Вьетнамһаа сэрэгүүдые дары дууһан гаргахыень эринэбди» гэһэн лозунгнуудые жагсаалшад барижа ябаба. Тэдэнэй дунда 60-аад священнигүүд ябалсаба.

Тэрэ жагсаалые сэрэгэй албанда татагдаһан аад, алба хэхэеэ арсаһан хүнүүдые хамгаалха Балтиморско комитет эмхидхэһэн байгаа.

Кизингер... полициин сахюул доро

БОНН. (ТАСС). ФРГ-гэй канцлер Кизингер гэгшын үгэ хэлэһэн зал соо «Статус-Кво» гэдэгтэ эсэргүү тэмсэл ябуулдаг хүн дайнай политика ябуулна гээшэ» гэһэн бэшэгтэй транспарант үлгөөтэй байба. Октябриин 7-ной үдэшэ Франкфурт-на-Майне гэжэ городто ХДС гэжэ партиин үнгэргэһэн митинг дээрэ боннско канцлер үгэ хэлэһэн байгаа.

Кизингерэй үгые буруушааһан хашхаралдаан зал сооһоо оло дахин дуулдаба. Боннско канцлер ГДР-эй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха һэдэлгэ дахин гаргаһан, социалис оронуудай политикые муушаһан байна.

Митингын һүүлээр зал сооһоо гаража ошоходонь Кизингерые жагсаалшадай уур сухалһаа полициинхид хамгаалжа байба.

Атомна стратегүүдэй суглаан

БОНН. (ТАСС). НАТО-гой ядерна түсэблэлгын бүлэгэй ээлжээтэ заседани энэ неделиин һүүлээр Бонндо болохо юм. Заншал болоһоной ёһоор, тэрэ заседанида сэрэгэй министрнүүд ба сэрэгэй томо ажал ябуулагшад, тэрэшэлэн НАТО-гой генеральна секретарь Брозио гэгшэ хабаадаха.

* * *

ТАСС-ай комментатор А. Тюпаев иигэжэ мэдээсэнэ:

Баруун Германиин ниислэл хото Хойто Атлантическа бүлэгэй сэрэгэй ехэ ноёдой уулзажа хөөрэлдэхэ газар түрүүшынхиеэ болохонь. Тэдэнэй соносхоһон зорилго гэбэл: НАТО-гой ядерна стратеги тушаа һайшаал дурадхалнуудые хаража үзөөд, баталха зүйл болоно. Гэбэшье, ядерна буу зэбсэгээр бундесверые хүсэд хангаха тухай Бонной талаһаа табигдадаг эрилтэ хангаха арга бэдэрхэ зорилго тэрэ эхин найруулгын саана далдалагдана.

Рейндэ болохоёо байгаа суглаанда Америкын талаһаа хабаадагшад Европо ошохо зуураа, сэрэгэй бэлэдхэл бүри ехэдхэхэ гэжэ оролдохо байна. Жэшээлхэдэ, США-гай обороны министр Клиффорд гэгшэ Бонндо хэлсээндэ хабаадахынгаа гадуур Европодохи американска сэрэгүүдэй командованиин түлөөлэгшэдтэй Штутгартда зүблөө үнгэргэхэ, США-гай армиин частьнуудые хаража, шалгажа үзэхын тулада Баруун Берлин ерэхэ юм.

Сэрэгэй хунта туһаламжа эрижэ байна

АФИНА. (ТАСС). Грециин сэрэгэй хунта сэрэгэй туһаламжа ехэ болгохо гүйлтатайгаар Америкын правительствада хандана гэжэ Афинаһаа мэдээсэгдэнэ. Мүнөө үедэ гадаадын хэрэгүүдэй министр Пипинелис гэдэг түрүүтэй Грециин делегаци США ошожо, энэ асуудалаар хэлсээ хэжэ байнхай. Мүн тэрэшэлэн координациин министрэй нэгэдэхи орлогшо Родинос-Орландос, Грециин банкые эрхилэгшэ Галанис ба тэрээнэй орлогшо Таһос гэгшэд США ошохоёо гараба.

Сэрэгэй туһаламжа ехэ болгохые эридэг Грециин сэрэгэй засаг баригшадые Пентагон дэмжэдэг байна.

Һунгагшад эдэбхи[...] болоожо бай[...]

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Аме[...] һунгагшадай улам эдэбхигү[...] байһые хэблэл тэмдэглэнэ. [...] рада болохо президентскэ [...] тын үедэ Нью-Йоркын хэдэн [...] ган һунгагшад һунгуулиин [...] гуудта ерэхэгүй юм. Яахад[...] дэ, демократическа ба респ[...] ска партинуудай нэрэһээ [...] Хэмфри гү, али Ричард Ник[...] шадые президент болгожо [...] алинииншье өөрэгүй гэжэ [...] тоолоно. 1964 оной энэ [...] оробол 230 мянган һунгагш[...] Йоркдо үсөөнөөр бүридхэлд[...] Зүгөөр 1960 онойхиһоо ал[...] мянган хүнөөр үсөөн болоно. [...] родто эдэбхитэй кампани [...] жа байбашье, һунгагшадай [...] иигэжэ муудажа байха юм.

САЛАЗАРАЙ ШИИДА[...]

ПАРИЖ. Октябриин 5-най [...] тодо Лиссабон ба Порт гэжэ [...] дуудта Португалиин фашис [...] рада эсэргүү олониитын жагс[...] лобо гээд «Юманите» газета [...] нэ.

«Амнисти», «Эрхэ сүлөө», [...] галта» гэһэн лозунгнуудые [...] Лиссабоной үйлсэнүүдээр ха[...] хүн ябажа гараба.

Полици жагсаалшадай [...] шиидамуудые барижа ороб[...] хүн шархатанхай.

Байдалые улам шахарду[...]

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-ай корр. [...] гулев иигэжэ мэдээсэнэ:

«Фантом» гэжэ түхэлэй 18 [...] битель бомбардировщи[...] бүридэһэн тактическа авиац[...] кадрили Баруун Германи [...] мнай гэжэ Хойто Атлантическ[...] сээндэ хабаададаг союзни[...] Холбоото Штадууд мэдээсэбэ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМ[...]

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—[...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности [...] строительства—61-35, советского строительства и быта—69-[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ин[...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин[...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сове[...] те Министров БурАССР.

Н-01995. Зак. № 1032.